

MNO v sociálnej oblasti: kde sme a kam kráčame

Výročná konferencia SocioFóra

4. a 5. február 2014, Banská Bystrica

Konferencia sa uskutočnila vďaka podpore:

Projekt je podporený programom Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizujú:

socťa

PodĎakovanie

Tým, ktorí príprave obsahu konferencie venovali najviac času:

Helene Wolekovej, Márii Filipovej, Viere Záhorcovej, Vladovi Matejovi, Alici Miklášovej, Olĝe Reptovej a Anke Šmehilovej

ako aj aktívnym účastníkom workshopov:

Pavlovi Červienkovi, Stefi Novákovej, Milanovi Měchurovi, Veronike Chudjakovej, Danielovi Kojnokovi, Danke Źilinčikovej, Milade Bohovicovej, Ivanovi Leitmanovi, Róbertovi Braciníkovi, Mariane Kováčovej, Slávke Kušnírovej, Marcele Dobešovej, Cyrilovi Korpesiovi, Zuzane Valentovej

Zástupcom ministerstva:

Lýdii Brichtovej, Kvetoslave Repkovej, Kataríne Lanákovej, Kristiánovi Kovácsovi, Renate Drienskej, Ivane Mrázkovej, Renate Brennerovej, Michalovi Krivošíkovi a Jánovi Gaburovi

Všetkým diskutujúcim a účastníkom konferencie.

Márii Machajdíkovej a Martine Petijovej, ktoré pripravovali a zabezpečovali priebeh konferencie.

Ďakujeme aj Divadlu z Pasáže za divadelné predstavenie 3xA, ktoré bolo súčasťou programu konferencie a uskutočnilo sa vďaka podpore Open Society Foundations.

Konferencia sa mohla uskutočniť vďaka

- SCA Hygiene Products, Slovensko s.r.o.
- príspevku v rámci budovania kapacít v oblasti Rozvoja služieb v sociálnej oblasti v programe Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý je súčasťou Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru 2009-2014, ktorého donormi sú Nórsko, Island a Lichtenštajnsko
- poskytnutému zázemiu nadáciou SOCIA
- a samozrejme vďaka konferenčnému poplatku účastníkov konferencie

Obsah

Poďakovanie	2
Správa z výročnej konferencie SocioFóra	4
Workshop 1:	6
Mária FILIPOVÁ	7
Závery z workshopu č. 1.....	12
Workshop 2:	15
Stefi NOVÁKOVÁ	16
Veronika CHUDJAKOVÁ.....	24
Daniel KOJNOK	31
Anna ŠMEHILOVÁ, ml.....	35
Viera ZÁHORCOVÁ	41
Závery z workshopu č. 2.....	49
Workshop 3:	52
Milada BOHOVICOVÁ.....	53
Ivan LEITMAN, Róbert BRACINÍK.....	62
Mariana KOVÁČOVÁ	68
Slávka KUŠNÍROVÁ	73
Závery z workshopu č. 3.....	82
Workshop 4:	83
Alica MIKLÁŠOVÁ	84
Cyril KORPESIO	92
Marcela DOBEŠOVÁ	100
Zuzana VALENTOVÁ	107
Závery z workshopu č. 4.....	109
Záznam z Valného zhromaždenia	111
PRÍLEŽITOSTI A PREKÁŽKY V SOCIÁLNEJ SFÉRE	112
Lýdia BRICHTOVÁ	113
Kristián KOVÁCS	119
Renata DRIENSKA.....	129

Správa z výročnej konferencie SocioFóra

v dňoch 4. a 5. februára 2014 v Banskej Bystrici

Téma konferencie: **MNO v sociálnej oblasti: kde sme a kam kráčame**

Spôsob rokovania: štyri tematické workshopy so zameraním na **Aktuálne zmeny právneho prostredia** a plenárne zasadnutie zamerané na **Príležitosti a prekážky pokroku v sociálnej oblasti**.

Účastníci konferencie: 9 predstaviteľov MPSVR, 3 zástupkyne Ústredia PSVAR, 15 zástupcov zo 4 samosprávnych krajov 61 účastníkov z MNO a 3 iných účastníkov.

Poznatky a požiadavky účastníkov konferencie môžeme zhrnúť nasledovne:

V oblasti sociálnych služieb podporujeme snahu ministerstva zmeniť systém financovania služieb na viaczdrojový postupným rozširovaním štátneho príspevku na odkázanosť pre všetkých oprávnených žiadateľov o služby podľa stupňa ich odkázanosti, ako aj prostredníctvom zapojenia zdravotných poisťovní do financovania ošetrovateľskej starostlivosti. MNO dúfajú, že táto zásadná zmena financovania bude sprevádzaná ďalšími opatreniami nielen zo strany MPSVR SR (posudzovacia a kontrolná činnosť), ale aj zo strany VUC, miest a obcí (financovanie prevádzkových nákladov, jednoznačné a jednotné ekonomické pravidlá, prioritná podpora terénnych a komunitných služieb, transformácia zariadení a pod.)

Ostatná novela zákona o sociálnych službách vyžaduje zásadnú zmenu štruktúry pobytových služieb, ktorá môže byť efektívne implementovaná nie administratívnym, ale najmä vecným riadením reprofilizácie existujúcich zariadení a následnou registráciou. Očakávame, že v tejto oblasti samosprávne orgány posilnia svoju koordinačnú činnosť a vytvoria priestor pre spoločnú diskusiu a hľadanie optimálnej štruktúry služieb v regióne vo vzťahu k potrebám obyvateľov. Pre prioritné postavenie terénnych a ambulantných služieb sa osobitne dôležitou stáva komunikácia a spolupráca medzi VUC a obcami. Pre optimalizáciu služieb v regióne je potrebné oživiť sieťovanie jednotlivých služieb, aby sa zaviedol systém poskytovania kombinovaných služieb podľa individuálnych potrieb a systém manažmentu klienta – viac pozri Závěry z workshopu 1 a 4.

V oblasti **sociálneho začleňovania formou účasti na trhu práce** konštatujeme, že v ostatnom období sme v tejto oblasti dosiahli minimálny pokrok. Sekcia zamestnanosti MPSVR nedoceňuje zamestnávanie znevýhodnených skupín, osobitne osôb so zdravotným postihnutím, ako dôležitú prioritu pre proces ich začleňovania. S tým súvisí aj pasívny postoj sekcie k národnému projektu deinštitucionalizácie a opatrenia voči chráneným dielňam v ostatnej novele zákona o službách zamestnanosti. Rovnako nie je docenený potenciál neštátnych služieb zamestnanosti, ktoré majú oveľa lepšie predpoklady dosiahnuť aktivizáciu a zvýšiť zamestnateľnosť týchto skupín individuálnym poradenstvom a sprevádzaním, využívajúc pri tom aj sociálne služby a poradenstvo. Individuálny prístup vyžaduje použitie široký diapazón služieb, ktoré zamestnanci verejných služieb zamestnanosti nemôžu obsiahnuť. V tejto súvislosti účastníci požadujú riešiť zapojenie a financovanie neštátnych služieb zamestnanosti do systému služieb zamestnanosti a definovať cieľové skupiny nezamestnaných, s ktorými budú pracovať. Malým pozitívom v tejto oblasti je vznik kontaktného miesta pre vykonávanie Dohovoru OSN - viac k tejto téme pozri v Záveroch z workshopu 2.

MNO a zástupcovia verejnej správy pre oblasť **sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately** sa venovali dopadom, ktoré prinesie realizácia národného projektu pre DI náhradnej starostlivosti pre systém ako celok, ako aj pre postavenie MNO v tomto systéme. Výrazným posilnením personálnych kapacít štátnych úradov sa v budúcnosti zmenší priestor pre činnosť akreditovaných subjektov, pokiaľ štát udrží túto štruktúru aj po skončení projektu. Ďalšou témou bola Národná stratégia na ochranu detí pred násilím, ktorá vznikla aj preto, že doterajší prístup sa vyznačuje formalizmom, rezortizmom a nedostatočnou

prioritizáciou témy. Treťou témou je otázka priorít Ústredia PSVAR pre spoluprácu s akreditovanými subjektami. Aj keď sa vyvíja pozitívne, má ešte veľmi ďaleko od optimálneho stavu. MNO považujú za prioritu kontinuálnu sanáciu a podporu rodín, zatiaľ čo úrady preferujú jednorazové letné tábory - pozri Závery z workshopu 3.

Celkový záver:

Mimovládne neziskové organizácie pôsobiace v sociálnej oblasti sú si vedomé významných zmien, ktoré prebiehajú na úrovni sociálnych politík rezortu. K mnohým z nich prispeli svojimi poznatkami a príkladmi dobrej praxe. Napriek rastúcemu počtu MNO, ktoré pracujú s cieľovým skupinami, ktoré potrebujú pomoc a odbornú podporu, postoj verejnej správy k MNO sa zásadne nemení. Vyplýva to predovšetkým z toho, že úlohou verejnej správy po dlhé desaťročia bolo rozhodnúť o splnení podmienok zo strany žiadateľa a potom mu potrebnú službu aj poskytnúť. V takomto systéme nevznikajú podnety na inovácie a úroveň verejných služieb sa nezvyšuje. Oddelenie rozhodovacej a výkonnej funkcie štátnych aj samosprávnych orgánov je preto jednou z podmienok pre tvorbu nových sociálnych politík.

Zapísala: Helena Woleková

Workshop 1:

ČÍM A AKO NAHRADIŤ SLUŽBY DSS PRE SENIOROV V BUDÚCICH ROKOCICH.

**Ako motivovať obce a mestá
k podpore komunitných služieb.**

Čím a ako nahradiť služby DSS pre seniorov v budúcich rokoch?

Ako motivovať obce a mestá k podpore komunitných služieb?

VÝROČNÁ KONFERENCIA SOCIOFÓRA
MNO V SOCIÁLNEJ OBLASTI: KDE SME A
KAM KRÁČAME?
WORKSHOP 1

MÁRIA FILIPOVÁ, BANSKÁ BYSTRICA, FEBRUÁR 2014

Štatistické údaje o ZSS

- Počet ústavných zariadení pre dospelých podľa zriaďovateľa k

31.12.2012

- Zdroj: ŠÚ SR

Druh zariadenia	Spolu	VÚC	Obec	Cirkev	Ostatní	FO
Spolu	685	307	123	69	139	47
ZpS	271	79	84	31	58	19
DSS pre dospelých:- tel.postihnutie	36	15	8	4	3	6
DSS:- kombinované postihnutie	253	124	29	29	56	15
DSS:- duševné poruchy	70	59	1	1	7	2
Špecializované zariadenie	55	30	1	4	15	5

Štatistické údaje o ZSS

- K 31.12.2012 v SR bolo 5 410 836 obyvateľov
- SS sa poskytovali v 1 249 ZSS – v týchto zariadeniach sa poskytovali SS 44 920 obyvateľom (0,8 % z celkového počtu obyvateľov).
- Obyvatelia v ZSS k 31.12.2012 zdroj: ŠÚSR

Spolu	Počet obyv. v SR	Počet dôch. V SR	Počet obyv. v ZSS	Počet dôch. v ZSS	Podiel dôch. v % na počet obyvateľov v	Podiel dôch. v % v ZSS na počet o. v ZSS
Spolu	5 410 836	1 312 205	45 720	24 061	24,3 %	52,6 %

ZSS pre dospelých

- Ústavné zariadenia pre dospelých:

Zariadenia pre seniorov

- Najviac je ZPS – 271 s celkovým počtom miest
- 11 895

Domovy sociálnych služieb

- DSS pre dospelých s kombinovaným postihnutím
- DSS pre dospelých s duševnými poruchami a poruchami správania
- ZPS a DSS pre dospelých

Špecializované zariadenia

- 55 zariadení s celkovým počtom miest 1 615

ZSS pre dospelých

- Ústavné zariadenia sú s väčším počtom obyvateľov a prevažne s celoročným pobytom.
- V 685 ústavných zariadeniach bolo 30 900 miest, čo bolo 68,8 % z celkového počtu 44 920 miest všetkých zariadeniach.
- Novela zákona o SS vytvára predpoklady k DI (DSS s celoročným pobytom) a limituje kapacity zariadení.
- **Ako preklenúť prechod od vyššie uvedených nepriaznivých štatistických ukazovateľov k požiadavkám, ktoré ukladá novela zákona o SS?**

Čím a ako nahradiť služby DSS pre seniorov?

Transformáciou existujúcich DSS na:

Zariadenia pre seniorov
Špecializované zariadenia
Zariadenia opatrovateľskej služby

Rozvojom a podporou ambulantných a terénnych SS na komunitnom

princípe Komunitný princíp — je proces zapojenia komunity do procesu identifikácie problémov a následne priorit, ktoré majú byť riešené. Komunitný princíp predpokladá, že v danej lokalite už existujú lokálne kapacity

Sieťovaním, čo znamená budovať formálne a neformálne siete, zbierať a rozširovať informácie v rámci siete, ktoré sú zaujímavé pre sieť ako takú alebo pre individuálnych členov. Na rozdiel od partnerstva, ktorého členovia spolupracujú väčšinou v rámci toho istého územia/regiónu, pri tvorbe sietí dominuje aspekt funkcie nad aspektom lokality. Členovia partnerstva sú silne späté s lokalitou, spolupracujú v rámci toho istého územia a často majú diverzifikované ciele, kým členovia siete často vykonávajú len určitú funkciu vo svojom regióne samostatne.

Ako motivovať obce a mestá k podpore komunitných služieb?

- V rámci **spoločných obecných úradov** vytvoriť model komunitných služieb, kde na základe systémového riadenia budú vytvorené podmienky pre rozvoj služieb v danom území ako po stránke odbornej, tak aj po stránke ekonomickej, právnej,
- Vytvoriť **system financovania** na lokálnej úrovni pre rozvoj komunitných služieb
- Ponúknuť starostom príklady „dobrej praxe“, kde komunitné služby sa už kreujú resp. fungujú.

Ako motivovať občanov k využívaniu komunitných služieb?

	Z dôvodu „ochranárskeho“ prístupu rodičov voči deťom pretrváva postoj (prístup):	<ul style="list-style-type: none">• ZSS (pobytové) sú lepšie ako komunitné typy služieb• Absencia komunity/ iných druhov služieb
	Registrácii by mal predchádzať prieskum trhu - dopytu po službách	<ul style="list-style-type: none">• Kvalitný komunitný plán SS• Aktualizácia potrieb občanov - ročné vyhodnocovanie
	Komunitné typy služieb v BB	<ul style="list-style-type: none">• Denné centrá, denné stacionáre• Agentúra SS : prepravná služba, služby stravovania, SOS služba, požičiavanie kompenzačných pomôcok, opatrovateľská služba, APZ - podpora zamestnávania

Úlohy a možnosti VÚC pri implementovaní legislatívnych zmien z pohľadu BBSK

Zmeny v registri poskytovateľov SS a registrácia nových SS

Spolupráca s obcami a mestami

Podpora procesu DI zo strany VÚC

Ďakujem za pozornosť

filipova@misbb.sk, filipova.maja@gmail.com, +421905406462,

Zhrnutie a výstupy z diskusie workshopu 1: „Čím a ako nahradiť služby DSS pre seniorov v budúcich rokoch? Ako motivovať obce a mestá k podpore komunitných služieb?“

WORKSHOPU SA ZÚČASTNILO 16
ÚČASTNÍKOV KONFERENCIE. V DISKUSNEJ
SKUPINE BOLI ZÁSTUPCOVIA 3
SAMOSPRÁVNÝCH KRAJOV, ZÁSTUPCOVIA
VEREJNÝCH A NEVEREJNÝCH
POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB,
ZÁSTUPCOVIA SAMOSPRÁVY, ZÁSTUPKYŇA
MPSVR SR, ZÁSTUPKYŇA KANCELÁRIE
OMBUDSMANKY, A ZÁSTUPKYNE SOCIOFÓRA.

Pri implementácii
novely zákona o SS
je potrebné sa
zameriť na:

Koncepcie
rozvoja sociálnych
služieb
samosprávnych
krajov a
komunitné plány
obcí a miest

Klientov a ich
rodiny

Obce a mestá

Odporúčania:

- VÚC by mali byť koordinátorom v území – „naštartovať“ menšie územné celky v regióne pri prechode na komunitné typy služieb
- VÚC by mali uskutočniť stretnutia so všetkými poskytovateľmi SS v regióne
- Spracovať „mapu potrieb rôznych cieľových skupín“ – mapu sociálnych služieb v rámci SR (niektoré regióny to majú)

Odporúčania:

Vytvoriť podmienky (ekonomické) pre implementáciu novely zákona o sociálnych službách

Zabezpečiť „stabilné“ podmienky pre poskytovanie SS – nestabilná legislatíva a financovanie

Bez zmeny systému financovania SS nie je možné plánovať a skvalitňovať poskytovanie SS (čo je aj zámerom poslednej novely zákona o SS)

Finančný príspevok poskytovať občanovi, ktorý sa sám rozhodne akou formou si bude zabezpečovať SS

Odporúčania:

- Diferencované poskytovanie finančných príspevkov v závislosti od stupňa odkázanosti na pomoc
- Univerzálny princíp pri poskytovaní finančného príspevku v rámci SR
- Zabezpečiť valorizáciu príspevkov vo väzbe na valorizáciu miezd a nárast výdavkov
- Zabezpečiť posudzovanie o odkázanosti nezávislým orgánom

Workshop 2:

HODNOTENIE DOPADOV NOVELY ZÁKONA O SLUŽBÁCH ZAMESTNANOSTI NA OSOBY SO ZDRAVOTNÝM POSTIHNUTÍM, ICH ZAMESTNÁVATEĽOV A NEVEREJNÉ SLUŽBY ZAMESTNANOSTI.

Dopady novely Zákona o službách zamestnanosti na bežnú prax v CHD a CHP.

Výročná konferencia SocioFóra
MNO v sociálnej oblasti:
kde sme a kam kráčame
4.2.2014 Banská Bystrica

- Posledná novela zákona NR SR č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti je v platnosti od 1.5.2013 ako zákon NR SR č.96/2013 Z.z.

Zámer novely zákona:

- **zhodnotenie reálneho využívania nástrojov APTP**
- **dôraz na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**
- **systém bude zjednodušený**
- **zníženie administratívnej náročnosti pri implementácii APTP.**

Negatívny dopad novely zákona:

- **v ekonomike a hospodárení CHD a CHP
znížením dotácií**
- **v motivácii zamestnávateľov zakladať CHD a
CHP**
- **v uplatňovaní a poskytovaní náhradného
plnenia**
- **v postavení CHD a CHP v spoločnosti.**

Ekonomika a hospodárenie CHD a CHP:

- § 56 na zriadenie CHD a CHP, zmenil sa z obligatórneho na fakultatívny je výrazne nižší
- § 56a na udržanie OZP v zamestnaní (mzdy) je v tejto forme zrušený
- § 59 na činnosť pracovného asistenta zostal nárokovateľný a je znížený
- § 60 na prevádzkové náklady vrátane miezd je teraz veľmi nízky

Motivácia zakladať nové CHD a CHP

- Príspevok podľa §56 na založenie CHD a CHP nie je motivačný
- potrebujeme novú filozofiu vyjadrenú aj v zákone
- chýbajú vhodné nástroje
- proces DI, aktivizácia občana a jeho príprava na zamestnanie
- príprava na zamestnanie ako sociálna služba?

Uplatňovanie a poskytovanie náhradného plnenia

Náhradné plnenie za rok 2013 poskytuje iba:

- Chránená dielňa
- Chránené pracovisko zriadené SZČO

Vylúčené:

- Chránené pracoviská zriadené FO a PO

Postavenie a „dobré“ meno CHD a CHP v spoločnosti,,

- Dôvody k novelizácii – zneužívanie ☹ ☹
- Keď zneužívanie, zvýšiť sa mala kontrola na konkrétnych miestach, a nie sankcie a represie plošne pre všetkých
- Všetci sme podvodníci ☹ ☹
- Nedajú nám prácu – zákazku ako náhradné plnenie, lebo sme podvodníci ☹ ☹

Zjednodušenie administratívnej náročnosti žiadostí

- zníženie vysokej administratívnej náročnosti vypracovania žiadostí
- zníženia administratívnej zaťažnosti úradov práce
- zákon č. 96/2013 v mnohých prípadoch rozširuje obsahové náležitosti písomnej žiadosti

Záver

- sú to témy do diskusie?
- Ďakujem za pozornosť 😊 😊
PhDr. Stefi Nováková
Riaditeľka
Dom Svitania, n.o.
kontakt 0905 810 749, domsvitania@stonline.sk

Novela zákona NR SR č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti, ktorá je v platnosti od 1.5.2013 priniesla mnohé zmeny v mnohých oblastiach. My sa budeme venovať a zaujíma nás dopad novely na zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím najmä v chránených dielňach a chránených pracoviskách.

Treba zdôrazniť, že už návrh tejto novely priniesol veľké vzrušenie a vlnu nevôle zo strany zamestnávateľov OZP a prevádzkovateľov CHD a CHP. Stretávali sme sa, pripomienkovali sme a písali naše pripomienky na kompetentné miesta. Ako si pamätám, táto novela nám na dosť dlhý čas dokázala zabezpečiť program. Prečo mal byť zákon novelizovaný? Vyberám z dôvodovej správy k novele zákona:

Vládny návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti, sa predkladá ako iniciatívny návrh na základe Národného programu reforiem Slovenskej republiky z roku 2012, v ktorom sa uvádza: **“Aktívne politiky trhu práce (AFTP) prejdú revíziou, založenou na reálnom využívaní jednotlivých nástrojov a ich skutočnej efektívnosti. Vláda pritom položí dôraz na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Systém bude zjednodušený najmä obmedzením počtu nástrojov a znížením administratívnej náročnosti pri implementácii AFTP. Zámerom je najmä prehodnotiť obligatornosť nástrojov tak, aby nedochádzalo k ich vysokej nákladovosti (efektívnosť) a zneužívaniu (účinnosť).“**

Zopakujem, malo sa dosiahnuť:

- **zhodnotenie reálneho využívania nástrojov AFTP**
 - **dôraz na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**
 - **systém bude zjednodušený**
 - **zníženie administratívnej náročnosti pri implementácii AFTP.**
-

Zhrnutie: mala sa zlepšiť celková situácia a možnosti zamestnať viacerých občanov s postihnutím

Ako to dopadlo? Novela, teda zákon č.96/2013 priniesol negatívne zmeny:

- v ekonomike a hospodárení CHD a CHP znížením dotácií
 - v motivácii zamestnávateľov zakladať CHD a CHP
 - v uplatňovaní a poskytovaní náhradného plnenia
 - v postavení CHD a CHP v spoločnosti.
-

Keď to zhrniem a zrátam, zhoršila sa celková situácia v zamestnávaní občanov s postihnutím a zhoršila sa šanca na nové pracovné miesta pre občanov s postihnutím.

Pozrime sa bližšie na jednotlivé oblasti.

Ekonomika a hospodárenie CHD a CHP:

Všetky príspevky určené na podporu zamestnávania OZP, teda na činnosť CHD a CHP sa výrazne znížili a niektoré sú v novele zrušené. Časť z nich sa zmenila z obligatórnych na fakultatívne. Sú to príspevky podľa

§ 56 na zriadenie CHD a CHP, zmenil sa z obligatórneho na fakultatívny je výrazne nižší

§ 56a na udržanie OZP v zamestnaní (mzdy) je v tejto forme zrušený

§ 59 na činnosť pracovného asistenta zostal nárokovateľný a je znížený o cca 20%

§ 60 na prevádzkové náklady vrátane miezd je teraz veľmi nízky

Predložené žiadosti o poskytnutie príspevkov, na ktoré nie je právny nárok (fakultatívne), bude posudzovať Výbor pre otázky zamestnanosti. Úrad práce predloží výboru vo svojom územnom obvode na posúdenie žiadosti o poskytnutie príspevkov na ktoré nie je právny nárok, Výbor vypracuje posudok, a úrad práce môže o priznaní alebo nepriznaní príspevku rozhodnúť až na základe odporúčania výboru.

V súčasnosti sa začínajú prejavovať negatívne dôsledky znižovania príspevkov, lebo mnohé dielne ešte dočerpávajú financie zo žiadostí, ktoré boli schválené pred 30.aprílom 2013, teda pred schválením novely a teraz práve zisťujú,

ako budú hospodáriť po novom. Ako kritické obdobie vidím polrok 2014, dopady novely budú jasné a financie, ktoré si mnohé CHD a CHP zarobili cez Vianoce, už budú minuté.

Motivácia zakladať nové CHD a CHP

Už v štádiu pripomienkovania novely sme upozorňovali, že každý, kto by

chcel zriadiť chránenu dielňu, môže mať od mája s tým problém. Príspevok na zriadenie chránenej dielne totiž klesne veľmi výrazne a tiež priznanie postavenia chránenej dielne bude administratívne náročnejšie.

Príspevok podľa §56 na založenie CHD a CHP nie je motivačný a ani nemá túto ambíciu. Podľa názoru mnohých, ktorí pracujeme v tejto oblasti, potrebujeme novú filozofiu vyjadrenú aj v zákone, chýbajú nám nástroje na podporu zamestnávania OZP. Pripravujeme na Slovensku proces DI. Aj títo ľudia, ktorí žili svoj život v „ústave“ budú potrebovať aktivizáciu pred vstupom do práce, a následne prácu, či už to bude v CHD alebo v podporovanom zamestnávaní. Lebo keď im nedáme prácu, tak ich dáme len do krajšieho či menšieho ústavu. Príprava na prácu sa mi nevyhnutne spája so sociálnymi službami, ale toto nechcú na MPSVaR počuť. Napr. v Čechách je podporované zamestnávanie vedené ako sociálna služba.

Uplatňovanie a poskytovanie náhradného plnenia.

Pre tých z Vás, ktorí pracujete v inej oblasti, na vysvetlenie - náhradné plnenie znamená, že zamestnávateľ sám nezamestnáva občanov s postihnutím, ale dá prácu CHD alebo CHP a tým si nahradí, čiže splní povinnosť a nemusí platiť pokutu.

Novela zákona hovorí, čo je chránená dielňa a čo je chránené pracovisko, to doteraz nebolo určené a doteraz štatút CHD a CHP boli rovnocenné. Teraz novela určuje, že chránené pracovisko ktoré nie je zriadené osobou so ZP nemôže poskytovať náhradné plnenie. V praxi to znamená, že uvedenou legislatívnou úpravou sa z okruhu subjektov, ktoré mohli realizovať náhradné plnenie v roku 2013 vylúčilo chránené pracovisko, ktoré zriadila právnická osoba a chránené pracovisko, ktoré zriadila fyzická osoba. Akceptovať bude možné výlučne náhradné plnenie realizované chránenou dielňou a chráneným pracoviskom, ktoré bolo **zriadené samostatne zárobkovo činnou osobou, ktorá má status občana so zdravotným postihnutím** a to za celý rok 2013.

A tak sa tí čo mali štatút chráneného pracoviska dostali do nezávideniahodnej situácie. Od začiatku roka 2013 pracovali na zákazkách, za ktoré mali dať na konci roka potvrdenie o NP a zákon im to od 1.5. zakázal. Určite to bola ťažká komunikácia so zadávateľom zákazky a v mnohých prípadoch aj strata práce – zákazky - strata zákazníka a dodávateľa práce – strata dobrého mena.

Postavenie a meno CHD a CHP v spoločnosti

Aj pred novelou aj teraz samozrejme platí, že CHD a CHP si musia zarábať zákazkami na svoju činnosť, majú viacdrojové financovanie a nemôžu byť odkázaní len na štátne dotácie. Výnos z vlastnej činnosti sa stále horšie a horšie dosahuje aj zásluhou ďalšej negatívnej zmeny vyplývajúcej z novely zákona. Tí z Vás, ktorí sa zúčastnili pripomienkovania, si to iste živo pamätáte. Dôvody k novelizácii týchto paragrafov, ako ich uvádzali štátni úradníci, boli vždy takéto: zneužíva sa, zneužíva sa ... má vysoké náklady kvôli zneužívaniu. Upozorňovali sme na to, že zvýšiť by sa mala kontrola na tých konkrétnych miestach, a nie sankcie a represie plošne pre všetkých. Podvodníkmi sme sa stali všetci, informácie o zneužívaní štátnych peňazí chránenými dielňami sa pomerne často a vďačne vyskytovali v médiách, vyjadril sa v tomto zmysle aj pán minister vo veľmi preferovanom vysielacom čase najsledovanejšej televízie. Vy, ktorí prevádzkujete CHD a CHP, čudujete sa, že zákazky zoženiete stále ťažšie a ťažšie? Môžu za to podvodníci, ktorí jeden deň kúpia vo veľkosklade kancelársky papier a ďalší deň ho predajú ako produkt chránenej dielne a ÚPSVaR im to uzná ako náhradné plnenie. A môže za to tiež zovšeobecnenie, že všetci sme podvodníci. Potom sa každá firma a spoločnosť zamýšľa nad tým, prečo by mali dávať prácu chránenej dielni, keď sú to všetci podvodníci. V poslednom čase mám pocit, ale toto je len môj vlastný názor, že prevádzkovatelia CHD a CHP sa polarizujú na dve skupiny. Prvá sú tí zneužívatelia, ktorí v skutočnosti nič nevyrábajú, len niečo nakupujú a predávajú to ďalej, nemajú zamestnancov s postihnutím v prevádzke, potrebujú na svoju činnosť len administratívne sily. Druhá skupina sú tí poctivci, ktorí majú 5,10 alebo aj 18 zamestnancov s postihnutím v prevádzke, ktorým treba zohnať prácu, materiál, odbyt výrobkov, partnerov, reklamu ... a stále a znovu bojujú o prežitie, bojujú o to, aby títo

Ľudia mohli chodiť do práce. V pomaly každých správach počúvame o snahe štátu udržať pracovné miesta tam a tam, o dotáciách ktoré sú na to použité ... ale v chránených dielňach to netreba?

Zjednodušenie náročnosti administratívy žiadostí.

Dôvodová správa k novele, ktorú som v úvode spomínala, hovorí o znížení vysokej administratívnej náročnosti a navrhuje úpravy na podporu zníženia administratívnej zaťaženia úradov práce. Ale zákon č. 96/2013 v mnohých prípadoch naopak rozširuje obsahové náležitosti písomnej žiadosti, napr. pri §59 či 56. Tiež schvaľovanie žiadostí na fakultatívne príspevky Výborom pre otázky zamestnanosti, ktorý vypracováva posudok a znovu ho vracia úradu práce a ten rozhoduje až na základe odporúčenia výboru, to tiež nevidíme ako zníženie zaťaženia úradov práce.

Novela zákona o službách zamestnanosti (príklad z praxe) a ako sa to (ne)dá.

Aktuálne zmeny právneho prostredia

Novela zákona o službách zamestnanosti a ako sa to (ne)dá.

(príklad z praxe)

Novela zákona o službách zamestnanosti (príklad z praxe) a ako sa to (ne)dá.

Kto som

Volám sa Veronika Chudjaková, som zrakovo postihnutá (prakticky nevidiaca), som dlhoročná aktívna členka ZO ÚNSS č. 22 v Lučenci; aktuálne som SZČO bez vytvoreného chráneného pracoviska

Zaujímam sa o: tvorbu a realizáciu projektov, organizovanie kultúrnych a spoločenských podujatí, o tradičné materiály a remeslá, vedeckú a publikačnú činnosť

Pár aktivít, ktoré ma charakterizujú

- 2009 – 2013 **Benefičné koncerty** Lúče srdc
- 2010 **Tvorivé dielne** – pohľadnice
- 06/2012 – 12/2012 **(Ne)dopletme to!** - košíky
- 09/2012 – 03/2013 **Semestriáda**, podporený spoločnosťou CBA Slovakia s.r.o.
- **Máj 2013 Tvorenie pre potešenie**, podporený nadáciou Orange
- **Jar 2013 (Ne)dopletme to ! 2** – košíky, tácky z pedigu
- **Október – december 2013 Tvorivé dielne** – fľaše, anjeliky, zvončeky
- **Máj – december 2013 projekt Podťe medzi nás**, podporený z Grantového kola ÚNSS
- **2014:** spolupráca v rámci ZO ÚNSS Lučenec – **dielne** (venček)
- **2014** Tvorba a realizácia projektu **pre iné Občianske združenie**

Aké kroky smerovali k podnikateľskému zámeru cez ÚPSVR

- **Od roku 2006** lektorovanie voľnočasových aktivít pre deti a dospelých, vytváranie projektov pre kreatívne a kultúrno-spoločenské činnosti
- **2006 – 2011** štúdium na vysokej škole, Katedra etnológie a etnomuzikológie FF UKF v Nitre
- **Jún 2012:** zaevidovanie sa na UPSVR pre lepšiu možnosť zamestnať sa, prípadne podnikat'
- **Júl 2012:** hlbšia úvaha o možnosti vytvoriť chránené pracovisko
- **Október 2012:** podala som si prihlášku na absolvovanie Praktickej prípravy pred začatím SZČ
- **December 2012:** absolvovanie Odbornej prípravy, osobná návšteva príslušných úradov (priestory, poisťovne, Úrad verejného zdravotníctva...)
- **December 2012 – marec 2013:** prieskum trhu, získanie odberateľov
- **Apríl 2013:** podanie žiadosti o príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť pre občana so zdravotným postihnutím
- - predpokladané začatie podnikania: 1. Jún 2013

Podnikateľský zámer

Možnosť výberu z vopred daných oblastí, ktoré v konkrétnom regióne budú podporené (platné pre UPSVR Lučenec Regionálny projekt bod 2.1 Plánované oblasti podnikateľskej činnosti uchádzačov o zamestnanie, bod 2.2 Nepodporované oblasti podnikania podľa ustanovenia §§ 49 a 57 zákona, bod 2.2.3 Ďalšie nepodporované činnosti)

Štruktúra: úvodná strana, údaje o žiadateľovi, charakteristika zámeru, postup realizácie zámeru, miesto realizácie zámeru, marketingové informácie, SWOT analýza, Finančná prognóza, doplňujúce údaje, kalkulácia predpokladaných nákladov

Konkretizácia podnikateľského zámeru

údaje o žiadateľovi: CV s dôsledným vyplnením „Praxe“ (zostupne od dátumu evidencie na UPSVR po ukončenie strednej školy, všetky dátumy museli nadväzovať); „Iné skúsenosti“ napr. dobrovoľnícka činnosť (projekty, lektorská činnosť); ja som mala uvedenú aj „Publikačnú činnosť“

charakteristika zámeru: Výroba reklamných a darčkových predmetov z dreva – používané materiály, postupy, sortiment

postup realizácie zámeru: čo zámeru predchádzalo, ako vznikla myšlienka realizovať vlastný projekt, aké kroky sa realizujú a budú realizovať do troch rokov od začiatku podnikania (vymedzenie termínov MM.RRRR alebo len RRRR)

miesto realizácie zámeru: prevádzkareň – muselo byť potvrdenie o tom, že reálne máme dohodnuté priestory na Adrese a mieste, o rozlohe..., ktorú uvádzame v zámere!!!; otváracie hodiny, možnosti prístupu

marketingové informácie: predpokladaný názov, odôvodnenie; lokalita – mesto, oblasť, región, konkurencia, odbytové miesta (kultúrne pamiatky, predajne so suvenírmí; oslovenie odberateľov – napr. v súvislosti s možnosťou uplatniť si náhradné plnenie (Zákon 5/2004 o službách zamestnanosti, s novelizáciami); cenotvorba – voči konkurencii, kto budú dodávatelia; konkurencia – konkrétne firmy a ich sortiment; reklama – akou formou, počas roka rozvrhnutie

SWOT – silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia

Finančná prognóza na tri roky

Doplňujúce údaje: doklady o vzdelaní, certifikáty a pod. , Zmluva o budúcej nájomnej zmluve!!! (MsÚ, oddelenie ekonomiky a majetku mesta – obhliadka priestorov 22.3.2013, posúvanie podpisu zmluvy max do 1.8.2013 (nadobudnutie právoplatnosti nájomnej zmluvy podpismi oboch zmluvných strán), zamietnutie PZ)

Kalkulácia predpokladaných nákladov: nájomné s prevádzkovými nákladmi (po novelizácii nie), odvody (po novelizácii nie), notebook, špeciálny SW Magic, stolová lupa svetelná, multifunkčné zariadenie, kancelársky nábytok...

Zamietnutie podnikateľského zámeru - dôvody

Zamietnutie – dôvody: citujem „V zmysle § 13 ods. b.) Zákona o službách zamestnanosti Vám úrad oznamuje, že Vaša žiadosť o poskytnutie príspevku bola posúdená a **na základe nedostatočne prepracovanej vízie a stratégie a očakávaných výsledkov projektu, nízkej praktickej spôsobilosti a nízkeho predpokladu udržateľnosti pracovného miesta na samostatnú zárobkovú činnosť** Vám úrad neschvaľuje poskytnutie príspevku.“

Môj pohľad na danú vec (október 2012 – leto 2013):

PLUSY:

Dostali sme pomerne dobré **základné materiály počas Pratickej prípravy** s názvami zákonov, čiastočne rozpracované, erudovaní prednášajúci z konkrétnych inštitúcií

MÍNUSY:

Evidovaný uchádzač o zamestnanie hneď v úvode dostal na výber LEN **konkrétne oblasti**, ktoré UPSVAR v prípade schválenie podporí
Povinné prílohy: **Predbežná zmluva o budúcej nájomnej zmluve a Zmluva o odbyte tovaru alebo služby, resp. o spolupráci** – veľký dôraz od úradu

Veľmi podrobná tabuľka pri finančnej prognóze

Napriek tomu, že som mala **jednu konzultantku** (stále tú istú) k podnikateľskému zámeru, jedným z dôvodov **zamietnutia** bola nedostatočne prepracovaná vízia a stratégie a očakávané výsledky projektu

Nejednotné **inštrukcie** pri tvorbe zámeru, najmä v časti **Kalkulácia predpokladaných nákladov**

Novela priniesla **komplikácie pri konečnej obhajobe** – telefonovali mi deň pred konaním písomných testov bez upozornenia, že bude zároveň nasledovať obhajoba PZ (písomný test nemá váhu, pritom je tam určitá percentuálna hranica na postup k obhajobe; obhajoba – absolútne ich nezaujímali náklady na položky v súvislosti s tým, že zámer je vytvorený na chránené pracovisko)

Odôvodnenie zamietnutia pre refundáciu k PZ „nízkej praktickej spôsobilosti“ považujem za nerelevantné, nakoľko komisia bola zložená z osôb, ktoré ma nepoznajú a nemajú možnosti a ani priestor na to, aby to vedeli posúdiť (v CV je uvedených niekoľko aktivít, na základe ktorých by si to mohli overiť)

Nemožnosť vyjadriť sa k ich pripomienkam, ktoré boli v odôvodnení zamietnutia, nakoľko po obhajobe PZ sa uchádzač o zamestnanie nič nedozvie – odznela iba informácia, že **písomné vyrozumenie mi príde poštou**

PRÍLEŽITOSTI

Aby sa nestávalo, že napriek maximálnej snahe uchádzača napísať zámer čo najpresvedčivejšie a na základe reálne dohodnutých vecí (odbyt, nájom, ceny v kalkulácii...), pri dodržaní všetkých pokynov konzultanta UPSVAR z odboru služieb zamestnanosti, by bolo perfektné, keby **konzultanti niesli určitú zodpovednosť za PZ.**

Tabuľku na finančnú prognózu zjednodušiť

(neekonomicky vzdelaný človek nemá veľmi šancu pochopiť, ako sa predpokladá vývoj v SZČ na tri roky)

Podakovanie

Napriek všetkému ďakujem za skúsenosť (UPSVR), za možnosť zúčastniť sa na tejto konferencii (ÚNSS, organizátorom), za podporu mojej rodine a blízkym priateľom. Ďakujem tiež všetkým ľuďom, ktorí ovplyvňujú môj život v smeroch, ktoré sú pre mňa potvrdením určitých ľudských či odborných kvalít a výzvou na získanie nových vedomostí či zručností.

Ďakujem Vám za pozornosť!

Daniel KOJNOK

Centrum pre rozvoj zamestnanosti

kojnok@zamestnanost.sk

Banská Bystrica, 4.2. 2014

**Konferencia SocioFóra :
MNO v sociálnej oblasti**

Téma :

**Prepojenie služieb zamestnanosti
a sociálnych služieb**

- spolupráca APZ a DSS pri DI

Daniel Kojnok

Centrum pre rozvoj zamestnanosti, Lučenec

Práca

Práca nie je len zdrojom našej obživy a nevyhnutnej aktivity, ale je aj dôležitým zdrojom poznania, rozvoja, dáva režim nášmu životnému cyklu, prostredníctvom nej tvoríme nové hodnoty, je predpokladom vzniku našich sociálnych vzťahov.

Agentúra podporovaného zamestnávania /APZ/

Môže poskytovať rôzne služby, napr. :

- Diagnostika zostatkového pracovného potenciálu;
- Pracovná terapia a vzdelávanie;
- Vyhľadávanie, resp. vytváranie pracovných miest a pracovných príležitostí /Job seeker/;
- Sprevádzanie ZPO na otvorenom trhu práce /Job Coaching/;
- Tranzitné programy – podpora prechodu ZPO zo školy alebo z CHD na otvorený trh práce;
- Sieťovanie inštitúcií – regionálne partnerstvo pre podporu zamestnanosti ZPO;

Nový nástroj : Sociálna sieť pre príležitostnú prácu

- Príležitostná práca má krátkodobé trvanie a obyčajne nemá charakter opakovania;
- Systémový zber ponuky príležitostnej práce s využitím moderných nástrojov informačných technológií;
- Príležitosť pre ZPO a pre DSS-ky;

Cieľová skupina pre nový nástroj

- **pre zdravotne postihnutých /ZP/ ľudí** môže byť príležitostná práca pracovnou terapiou a zdrojom doplnkového príjmu /invalidné dôchodky sú veľmi nízke a ZP žijú v sociálnej izolácii/;
- **pre Domovy sociálnych služieb /DSS/** môže byť nástrojom pri deinštitucionalizácii a začleňovaní ich klientov do miestnej komunity;
- **pre mladých ľudí bez praxe** môže byť skvelým zdrojom skúseností a pracovných návykov;

Spolupráca s DSS Slatinka pri DI

- Diagnostika zostatkového pracovného potenciálu vybraných klientov z DSS Slatinka
- Účasť na budovaní regionálneho partnerstva pre podporu zamestnanosti ZPO v regióne
- Konzultácie v oblasti využívania nástrojov na podporu zamestnanosti ZPO

Ďalšia možná spolupráca s DSS Slatinka

- Zavedenie pripravovaného nástroja na podporu zamestnanosti klientov DSS, t.j. sociálnej siete pre príležitostnú prácu,
- Rozvoj sieťovania inštitúcií a firiem pre podporu zamestnávania klientov DSS,
- Vyhľadávanie nových pracovných miest pre klientov DSS, resp. podpora ich vytvárania /Job seeker/

Ing. Daniel Kojnok

**Centrum pre
rozvoj zamestnanosti**

E-mail: kojnok@zamestnanost.sk

www.zamestnanost.sk

Služby poskytované UPSVR pre ľudí so sluchovým postihnutím, ich účinnosť, miera využívania služby APZ

Vybrané informácie z výskumu

AUTORKA: PhDr. Anna Šmehilová, PhD.

EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského, Nitra

effeta@effeta.sk www.effeta.sk

VÝSKUM

Zmapovať situáciu zamestnanosti občanov so sluchovým postihnutím na Slovensku a navrhnúť možný postup optimalizácie a prispôbenia konkrétnych služieb zamestnanosti pre túto špecifickú skupinu prijímateľov.

OBLASTI VÝSKUMU

Identifikačné údaje

Pracovné zaradenie

Pracovné prostredie

Sociálna rehabilitácia a rekvalifikácia

Zručnosti

Zamestnanie v zahraničí

Nezamestnanosť

Výskumné metódy

Kvantitatívny výskum

Dotazníková metóda

Odborný tím sluchovo postihnutých

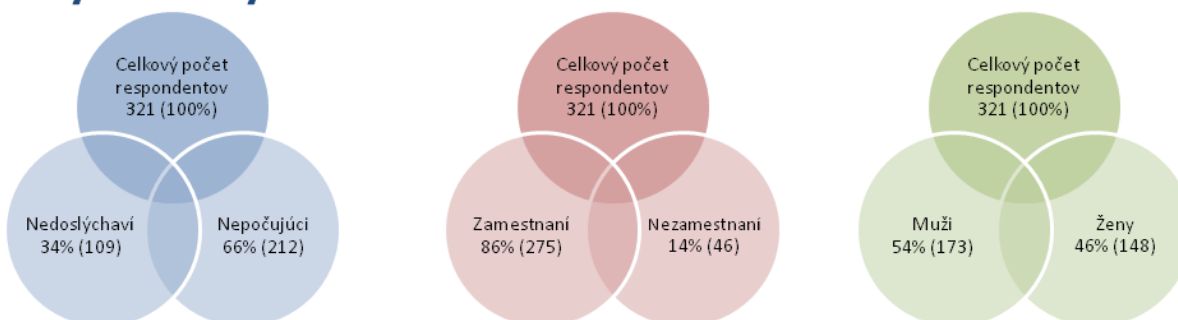
Predvýskum (prvá a druhá fáza predvýskumu)

Vizuálna pomôcka DVD – pretlmočenie položiek dotazníka

Informačná kampaň (INFONEP, GAUDIUM, GONG, Slovenský rozhlas, STV – TKN, infoemail organizáciám sluchovo postihnutých)

Technika a postup zberu (osobne – 219 d.; prostredníctvom DVD – 102d. = platných 321 d.)

Výskumný súbor

Vybrané zistenia

SPOKOJNOSŤ NA PRACOVISKU

Najhoršie vyšli oblasti:

Absencia špecifických služieb na pracovisku pre osoby so SP

Nedostatočné možnosti osobného a profesionálneho rastu v zamestnaní

Nerovnosť v príležitostiach oproti počujúcim

Nízke finančné ohodnotenie

SLUŽBY ZAMESTNANOSTI (SLUŽBY NA PRACOVISKU)

Indikované potreby na pracovisku:

Pracovná asistencia (poradenstvo)

Chránené pracovné miesto

Úpravu a prispôbenie pracovného prostredia (prístupnosť)

Sprostredkovanie komunikácie

Dokonca sa preukázala vyššia odkázanosť na služby u v súčasnosti nezamestnaných SP, ktorí indikovali väčšie potreby podpory na pracovisku. Z toho vyplýva nižšia miera uplatnenia na voľnom trhu práce.

ČO MUSELI UROBIŤ, ABY ZÍSKALI SVOJE ZAMESTNANIE?

Najčastejšie odpovede:

Zvýšiť komunikačné a počítačové zručnosti

Kde sa vzdelávali – u zamestnávateľa (19,3%), organizácia SP (16,5%), ÚPSVaR (15,6%), APZ (3,4%)

Samostatne si vyhľadávať ponuky práce

Kto najviac pomohol – rodina a príbuzní (47,7%), samostatne (36,8%), organizácia SP (15%), ÚPSVaR (10,6%), APZ (2,5%)

OBLASTI ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA

Indikované oblasti potreby ďalšieho vzdelávania:

Získavanie zručností, ako si hľadať a udržať zamestnanie

Zlepšenie hovorenej reči

Odborné kurzy (rozšírenie, doplnenie odborných vedomostí a zručností)

Počítačové kurzy

Problémy pri absolvovaní ďalšieho vzdelávania:

Kurzy neboli prístupné pre SP

Na kurzoch nezabezpečili tlmočníka

Kurzy sa realizovali ďaleko, boli náročné a finančne neprístupné

Potrebná podpora pri realizácii ďalšieho vzdelávania:

Tlmočník (63%)

Elektronická forma prezentovaných materiálov (62%)

Printová forma prezentovaných materiálov (57%)

Prezentácia školenia vizuálnou formou (56%)

NEZAMESTNANOSŤ

Až 32,5% zo SP má skúsenosť s dlhodobou nezamestnanosťou (viac ako 1 rok).

Dôvody nezamestnanosti z pohľadu SP:

Výpoveď dali sami (33,5%)

Dostali výpoveď z dôvodu SP (30%)

Ukončenie činnosti zamestnávateľa (28%)

Neprimerané podmienky pracovného miesta pre potreby SP (25%)

Problémy v komunikácii

Podpora zo strany APZ v čase nezamestnanosti:

Bez podpory, žiadna skúsenosť (77,2%)

Osobná skúsenosť s pomocou a podporou od APZ bola indikovaná len pri u 6%

Ponuka / vyhľadanie pracovného miesta od APZ bola - 0 pracovných ponúk u 193 respondentov so SP a 1 pracovná ponuka u 2 respondentov so SP

Podpora zo strany UPSVaR v čase nezamestnanosti:

Bez podpory, žiadna skúsenosť (50%)

Osobná skúsenosť s pomocou a podporou od UPSVaR bola indikovaná u 50%

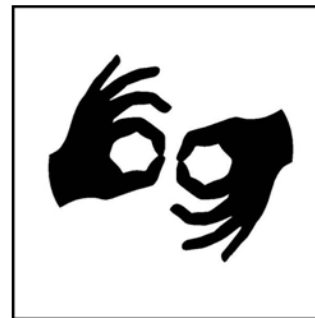
Ponuka ďalšieho vzdelávania bola indikovaná len u 8,6%

Ponuka / vyhľadanie pracovného miesta od UPSVaR bola - 0 pracovných ponúk u 180 respondentov so SP a 1 pracovná ponuka u 8 respondentov so SP

Odporúčania pre prax

OBLASŤ KOMUNIKÁCIE

Plne **rešpektovať a podporovať komunikačné formy** podľa individuálneho výberu (eliminácia komunikačnej a informačnej bariéry).

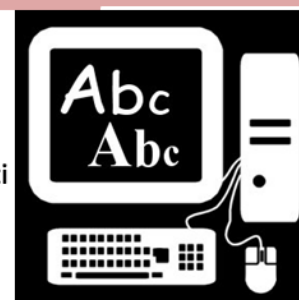
Rešpektovať komunikačné potreby bez obmedzenia v procese styku so spoločenským prostredím, najmä v oblastiach prípravy na povolanie, pracovného poradenstva, zamestnávania a realizácie všetkých nástrojov aktívnej politiky zamestnanosti (dôrazom na UPSVaR a APZ).

Štátnou dotačnou politikou podporovať **rozvoj a uchovávanie slovenského posunkového jazyka**.

Pretlmočiť pevné časti webových stránok štátnych a samosprávnych inštitúcií poskytujúcich (nevynímajúc UPSVaR, APZ, EURES ai.) informácie v oblasti aktívnej podpory zamestnanosti do SPJ, aby tak boli prístupné aj osobám odkázaným na komunikáciu prostredníctvom posunkového jazyka.

OBLASŤ ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA

Realizovať **kurzy a školenia v oblasti aktívnej podpory zamestnanosti a zamestnatel'nosti pre osoby so sluchovým postihnutím** najmä v indikovaných oblastiach ako zriadiť a udržať chránené miesto/pracovisko, ako začať a udržať samostatnú podnikateľskú činnosť apod. so zabezpečením potrebných podmienok pre realizáciu ďalšieho vzdelávania (prítomnosť tlmočníka a materiály v elektronickej/tlačenej podobe).

Vo zvýšenej miere sa zamerať na **dosiahnutie čitateľskej gramotnosti** ako predpokladu na zlepšenie možnosti pre dosiahnutie vyššieho a vysokoškolského vzdelávania.

Realizovať **kurzy a školenia v oblasti zvyšovania počítačových zručností, zvyšovaní komunikačných zručností** (v posunkovom jazyku, hovorenom jazyku, odzeraní, písanej forme jazyka, medzinárodnom posunkovaní, anglickom jazyku a v cudzích pojmoch) pre osoby so sluchovým postihnutím so zabezpečením potrebných podmienok pre realizáciu ďalšieho vzdelávania (prítomnosť tlmočníka a materiály v elektronickej/tlačenej podobe).

Dovzdelávať pracovníkov verejnej správy poskytujúcich služby zamestnanosti v oblasti špecifik kultúry a komunikácie osôb so sluchovým postihnutím.

OBLASŤ PRACOVNÉHO UPLATNENIA SA NA TRHU PRÁCE

Podporovať **vytváranie CHM a CHP** v súčinnosti s nižšou administráciou pri vybavovaní vedení pre zamestnávateľov.

Viesť **evidenciu aktuálnych kontaktov na zamestnávateľov** zamestnávajúcich osoby so zdravotným postihnutím podľa špecifikácie jednotlivých druhov zdravotného postihnutia.

Vytvoriť širokú **informačnú sieť** (prostredníctvom emailových a mobilných) kontaktov (osoby so SP, zamestnávateľia osôb so SP a organizácie pre osoby so SP).

Zaviesť **prísnu kontrolu dodržiavania antidiskriminačnej politiky** na úrovni zamestnávateľov.

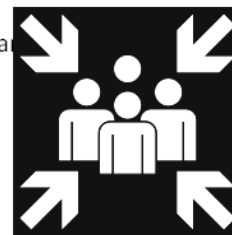
V prípade zamestnávania osoby so SP u zamestnávateľa zriadiť CHPM pre túto osobu.

Zaviesť **povinnosť pre zamestnávateľa nepočujúceho/-cich** zabezpečiť na pracovisku aspoň jedného **pracovného asistenta resp. mobilného pracovného asistenta** (s certifikovanými vedomosťami v oblasti špecifík osôb so sluchovým postihnutím a komunikačných zručností).

Zaviesť **povinnosť pre zamestnávateľa nedoslýchavého/-vých** určiť na pracovisku aspoň jedného zodpovedného zamestnanca (vyškoleného v oblasti komunikácie nedoslýchavých).

Podporovať CHD a CHP zamestnávajúce osoby so ZP priamou formou – **zadávaním priamych zákaziek a vytváraním** takých **podmienok pre verejné obstarávanie**, aby sa aj tieto dielne mohli uchádzať o štátnu zákazku.

Do televíznej medializácie nástrojov aktívnych politiky zamestnanosti Slovenskej republiky a Európskej únie implementovať **pretlmočenie reklamných spotov do posunkového jazyka**.

OBLASŤ SLUŽIEB ZAMESTNANOSTI POSKYTOVANÝCH PROSTREDNÍCTVOM ÚRADOV PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY A AGENTÚRAMI PODPOROVANÉHO ZAMESTNÁVANIA

Automaticky poskytnúť NFP pre zamestnávateľa osôb so SP na zamestnanie aspoň **jedného pracovného asistenta** a na jeho vyškolenie.

Prísne kontrolovať zamestnávateľov v plnení pracovných povinností pracovných asis a **sprostredkovateľov komunikácie** a informácii nedoslýchavých.

Eliminovať rozsah povinnej administrácie pri vybavovaní a využívaní NFP poskytnutých štátom na podporu najmä z prostriedkov ESF na podporu oblasti chráneného a podporovaného zamestnávania pre zamestnávateľov osôb so ZP.

Realizovať školenia a kurzy (so zabezpečením tlmočníka a materiálov v tlačenej/elektronickej podobe) špecificky orientované na podporu zamestnávania pre osoby so SP (najmä v indikovaných oblastiach ako zriadiť CHM/P, ako začať podnikáť apod.) v aktívnej spolupráci s organizáciami SP.

Realizovať špecifické **certifikované kurzy a školenia pre pracovných asistentov a sprostredkovateľov komunikácie** a plnej informovanosti na pracovisku osôb so sluchovým postihnutím v aktívnej spolupráci s organizáciami SP.

Zapojiť rodičovské organizácie a organizácie osôb so SP do aktívnej spolupráce v proces podpory zamestnanosti a zamestnatel'nosti na všetkých úrovniach.

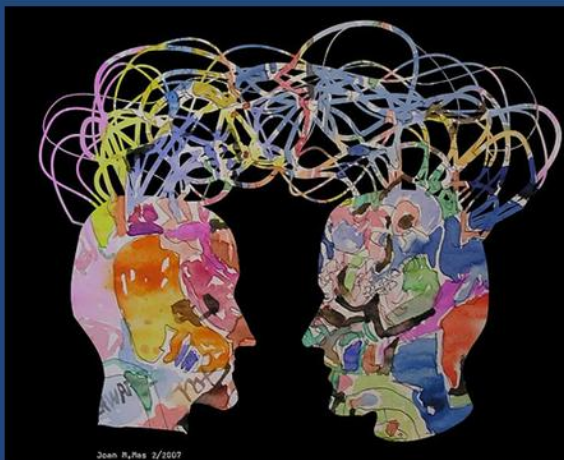

OBLASŤ VEREJNÝCH SLUŽIEB ZAMESTNANOSTI POSKYTOVANÝCH PROSTREDNÍCTVOM EURES

Vytvoriť **kontaktné špecializované informačné miesta** na národných úrovniach EURES v Európskej únii, kde by bolo zabezpečené pracovné poradenstvo v zrozumiteľnej forme potencionálnym pracovníkom so sluchovým postihnutím (v spolupráci s tlmočníkom a zástupcom organizácií osôb so sluchovým postihnutím danej krajiny) a zamestnávateľom zaujímajúcim sa o zamestnanie pracovníka so sluchovým postihnutím z inej krajiny.

Vytvoriť **štatút európskeho mobilného pracovného asistenta** pre osoby so zdravotným postihnutím (s osobnostnými a profesionálnymi predpokladmi) separátne pre jednotlivé druhy zdravotného postihnutia vo všetkých štátoch Európskej únie.

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

Podpora sociálnej inklúzie ZPO prostredníctvom pracovného začlenenia – nástroje pre podporu DI

Viera Záhorcová, SUPZ

Služby ktoré poskytujeme

Nástroje sociálnej pomoci

- Špecializované sociálne poradenstvo
- Sociálna služba Rehabilitačné stredisko a Integračné centrum

Nástroje služieb zamestnanosti

- Chránená dielňa
- Príspevok na pracovného asistenta
- Príspevok na DAČ
- Služby zamestnanosti podporovaného zamestnávania

Kontinuum služieb – Slovensko

cesta za kvalitou života klienta

- DSS
- Rehabilitačné stredisko(RS) a Integračné centrum(IC)
- Kombinácia RS alebo IC s DAČ(dobrovoľnícka aktivačná činnosť)príspevok ÚPSVR
- Chránená dielňa
- Chránená dielňa v kombinácii s RS, IC alebo DSS
- Otvorený trh práce v kombinácii s CHD
- Podporované zamestnávanie - služby APZ
- Otvorený trh práce

3

Princípy a odporúčania pre poskytovanie služieb pre plnú integráciu klienta

(odporúčané Radou Európy)

- Práca v bežných pracovných podmienkach - **OTP- s podpornými nástrojmi**
- Práca v **chránenom prostredí** pre ľudí ktorých momentálne pracovné kapacity sú limitované
- Tvorba **modifikovaných programov** kombinujúcich prvky chráneného zamestnávania v systéme bežného trhu práce , **medzitrh práce**
- Pre ľudí, ktorí pravdepodobne nebudú môcť pracovať vytvárať **centrá pracovných aktivít**, kde im bude umožnené vykonávať aktivity nie s ohľadom na produktivitu, ale na rozvoj funkčných ,pracovných a sociálnych zručností
- Cieľom je neustále **prepojenie ľudí so ZP so všeobecnými službami** zamestnanosti, ich prepojenie so sociálnymi a zdravotným službami (včasná intervencia, vzdelávanie, profesijná príprava, tranzitné služby, praktikum - DAČ..)
- Dôraz sa kladie na **udržanie rovnováhy medzi opatreniami** zameranými na profesijnú integráciu a na finančnú pomoc, tak aby si opatrenia vzájomne neodporovali

4

Zmena postojov verejnej správy

- Rešpektovať v teórii a praxi právo na prístup k prostrediu – život v komunite
- Akceptovanie zvýšených nákladov, ktoré prináša ZP a jeho znevýhodnenie na trhu práce
- Akceptovanie podporných a asistenčných služieb
- Prístup zameraný na klienta – byť rešpektovaný ako individualita – právo na výber, na rozvoj, na kvalifikáciu

5

Príprava na prácu a zamestnávanie Kvalifikácia

- Získanie kvalifikácie vo formálnom vzdelávacom systéme/ **MŠ SR**
- Neformálne vzdelávania /rekvalifikácie/**MPSVR-UPSVR/ neverejní poskytovatelia**
- Pracovná a sociálna rehabilitácia/**MPSVR/RS aIC**
- Medzitrh práce-praktikum u zamestnávateľa/**MPSVR/UPSVR/ APZ**

6

Medzitrh práce-Tranzitné programy-Tréningové
pracovné miesto-Práca na skúšku-Príležitostná
práca-Dobrovoľnícka práca

7

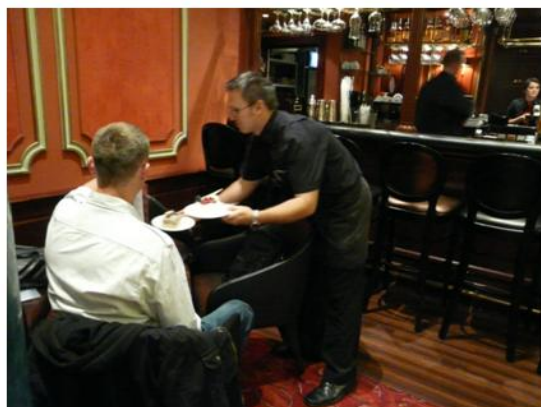
Podporné nástroje pre OTP

- Podpora pri vyhľadani a udržani pracovného miesta
- Sprevádzanie klienta
- Podpora pri tvorbe nových pracovných miest

8

Motivovanie zamestnávateľov – aby sa oplatilo zamestnávať

Dlhodobo udržané pracovné miesta s podporou , pracovnou asistenciou, budovanie vzťahov so zamestnávateľom – prenos kompetencií

9

Práca v CHD pre ťažko ZPO- podpora chránenej práce –sociálne podnikanie

10

Práca s podporou/chránená práca v exteriéri

Catering

Údržba zelene v obci

Upratovanie v obci

Roznášanie letákov

Práca na pumpe

Sprevádzanie seniorov

Kosenie golfových ihrísk

Údržba detských ihrísk

11

Podpora zákazkovania – zmysluplná práca

12

Sociálne firmy

- Súčasť otvoreného trhu práce a komunity
- Minimum 25 % zamestnancov je ťažko znevýhodnených
- Platená práca
- Ponuka dobrovoľníckych a tréningových príležitostí popri platenej práci
- Žiadny finančný a nefinančný profit a dotácia
- Fungovanie v komunite, prepojenie s potrebami komunity a profťovanie z komunity
- Minimálne 50 % príjmu tvorí vlastná produkcia
- Ak zamestnáva viac ako 50 % zamestnancov prichádza zvýhodnenie formou prednostných zákaziek
- Výnosy sú investované do rastu podnikania a tvorby nových pracovných miest

13

Podporné nástroje

- **Ľudské odborné zdroje** – nové profesie-
pracovná asistencia a sprevádzanie, case
menežment
- **Práca s komunitou a rodinou** – podpora,
motivácia
- **Manažment orientovaný na klienta**
sprevádzanie. mobility, komunikácie, sociálnych
zručností a rozvoja kvalifikácie/odbornosti klienta
/zamestnanca

14

Zákazkovanie neverejných služieb zamestnanosti

15

Ďakujem za pozornosť

- PhDr. Viera Záhorcová, PhD
Agentúra podporovaného zamestnávania n.o.
0905 785 201,02/52 73 36 76
zahorcova@changenet.sk

16

Závery z workshopu č. 2 Dopady novely Zákona o službách zamestnanosti č.5/2004 realizovaného v rámci Konferencie Sociofóra v Banskej Bystrici, február 2014

Na workshope sa zúčastnilo 35 účastníkov/zástupcovia MPSVR, zástupcovia kontaktného poradníka pre uplatňovanie Dohovoru o právach občanov so ZP, Zástupcovia UPSVR, VUC, miest a obcí, APZ, sociálnych služieb a MVO, zriaďovatelia CHD a CHP

Odoznelo 5 prezentácií - Stefi Nováková, Milan Mechura, Daniel Kojnok, Anna Šmehilová Viera Záhorcová (prezentácie sú v prílohe)

Prítomní účastníci diskutovali najčastejšie k problémovým okruhom Novelu Zákona o službách zamestnanosti 5/2004 Z. ktorá je v platnosti od 1.5.2013.

Pripomenuli si zámery a ciele Novelu, tak ako boli uvedené v dôvodovej správe:

- **zhodnotenie reálneho využívania nástrojov APTP**
- **dôraz na znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie**
- **system bude zjednodušený**
- **zníženie administratívnej náročnosti pri implementácii APTP.**

Diskutované okruhy v rámci prvých skúseností prevádzkovateľov CHD a CHP:

- **v ekonomike a hospodárení CHD a CHP** sa znížením dotácií zhoršila situácia prevádzkovateľov, hlavne nevýrobných predmetov činnosti/ informátor, vrátnica, poradenské služby/ a v CHD, kde pracujú ťažko zdravotne postihnutí zamestnanci

Vecné zdôvodnenie:

§ 56 na zriadenie CHD a CHP, zmenil sa z obligatórneho na fakultatívny je výrazne nižší

§ 56a na udržanie OZP v zamestnaní (mzdy) je v tejto forme zrušený

§ 59 na činnosť pracovného asistenta zostal nárokovateľný a je znížený

§ 60 na prevádzkové náklady vrátane miezd je teraz veľmi nízky

- **v motivácii zamestnávateľov** zakladať CHD a CHP
 - systém poskytovania príspevkov, ich výška a spôsob zúčtovávania sa mení aj v priebehu dvojročnej doby zmluvného vzťahu medzi UPSVR a zriaďovateľom - stabilizovať prostredie
 - interné predpisy jednotlivých UPSVR nie sú zverejnené, čím je znížená miera informovanosti smerom k štatutárom CHD, prostredie je nestabilné
 - príspevok podľa §56 na založenie CHD a CHP nie je motivačný/ refundácia a administratívna náročnosť/
 - chýbajú vhodné nástroje pre zamestnávacie na otvorenom trhu práce/ aj mimo chránenej práce/, ako aj nástroje pre aktivizáciu, prípravu na prácu, rekvalifikáciu a zvyšovanie kvalifikovanosti pre znevýhodnené skupiny- medzi trh práce

-podporiť proces DI, aktivizáciu ťažko zdravotne postihnutých občanov, príprava na prácu a pracovná rehabilitácia ako nástroje APTP pre dlhodobu nezamestnaných ZŤP občanov, t. č. užívateľov pobytových sociálnych služieb

-prepojiť poskytovanie sociálnych služieb a služieb zamestnanosti ako proces podpory klienta na ceste za plnou aktivizáciou a participáciou podľa ICF/MKF

- **v uplatňovaní a poskytovaní náhradného plnenia**

– novela zmenila postavenie chránených pracovísk zriadených FO PO vo vzťahu k náhradnému plneniu – diskriminačné opatrenie

- nie je zverejnený oficiálny postup pre preregistráciu chránených pracovísk na chránené dielne – odporúčame zverejniť usmernenie v súlade s informovaním Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny a ich aktívnej participácie a angažovanosti na danom procese

- **v postavení CHD a CHP v spoločnosti**

– odmietame paušálne vyjadrenia predstaviteľov štátu o zneužívaní príspevkov APTP, opakovane **žiadame adresnú kontrolu na mieste a adresné postihovanie len tých, čo nedodržia zmluvné podmienky,**

-k efektívnemu využívaniu príspevkov APTP prispieva proaktívna politika štátu, oceňovanie a zverejňovanie úspešných príkladov dobrej praxe pri zamestnávaní občanov so ZP

- **v oblasti administratívy**

-neprišlo k adiministratívne zjednodušeniu zníženie vypracovania žiadostí a dokladovania podporných dokumentov

-zákon č. 96/2013 v mnohých prípadoch rozširuje obsahové náležitosti písomnej žiadosti

-prítomní diskutovali o usmernení zo zmluvy o poskytovaní príspevkov APTP v zmysle nemožnosti viacdrojového financovania – UNSS vyvolala k téme osobné stretnutie so štátnym tajomníkom MPSVR(bude informovať prítomných)

Prítomní diskutovali aj o princípoch a odporúčaníach pre poskytovanie komplexných služieb pre plnú integráciu klienta nasledovne:

(odporúčané Radou Európy)

Vytvoriť podmienky pre realizáciu nasledovných foriem aktivizácie a plnej participácie:

- Práca v bežných pracovných podmienkach - OTP- s podpornými nástrojmi Agentúr podporovaného zamestnávania
- Práca v **chránenom prostredí** pre ľudí ktorých momentálne pracovné kapacity sú limitované
- Tvorba **modifikovaných programov** kombinujúcich prvky chráneného zamestnávania v systéme bežného trhu práce , **medzitrh práce**
- Pre ľudí, ktorí pravdepodobne nebudú môcť pracovať vytvárať **centrá pracovných aktivít**, kde im bude umožnené vykonávať aktivity nie s ohľadom na produktivitu, ale na rozvoj funkčných , pracovných a sociálnych zručností

- Cieľom je neustále **prepojenie ľudí so ZP so všeobecnými službami** zamestnanosti, ich prepojenie so sociálnymi a zdravotnými službami (včasná intervencia, vzdelávanie, profesijná príprava, tranzitné služby, praktikum - DAČ..)
- Dôraz sa kladie na **udržanie rovnováhy medzi opatreniami** zameranými na profesijnú integráciu a na finančnú pomoc, tak aby si opatrenia vzájomne neodporovali

Zapísali : Viera Záhorcová, Stefi Nováková, Milan Měchura

Workshop 3:

**PRIORITY SOCIÁLNOPRÁVNEJ
OCHRENY DETÍ A SOCIÁLNEJ
KURATELY V PRAXI.**

**STRATÉGIA OCHRANY DETÍ PRED
NÁSILÍM.**

Spolupráca MVO a štátu pri realizácii opatrení sociálno-právnej ochrany

- Zákon č. 305/2005 a jeho aplikácie
- Banská Bystrica 2014

Čo priniesol zákon?

-zákon o rodine, zákon o SPO

Filozofiu:

- Dieťa patrí do rodiny, rodina má právo na pomoc

Logiku:

- Kto, kde, kedy, ako

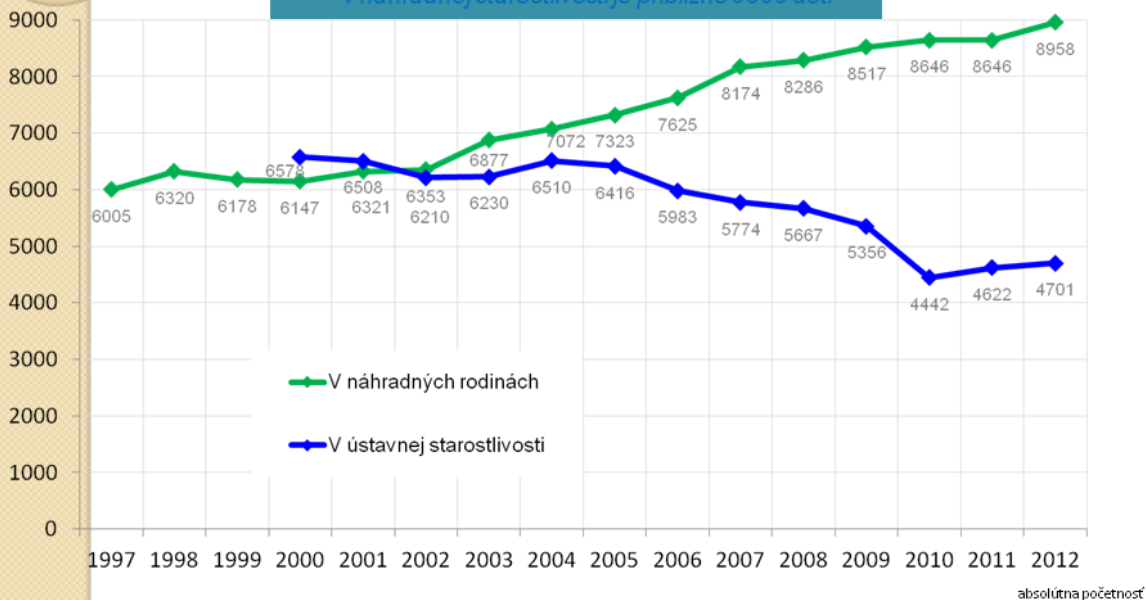
Partnerstvo:

- Štát, samospráva, akreditované subjekty

Pozitívny vývoj počtu detí v náhradnej starostlivosti

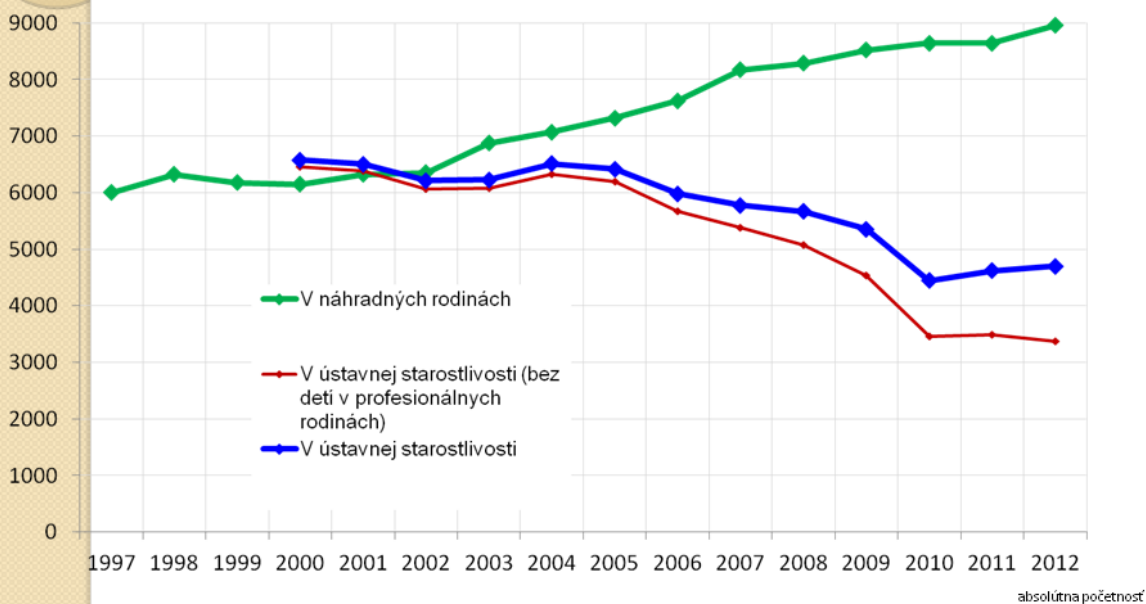
DNES

v ústavnej starostlivosti je približne 4700 detí
v náhradnej starostlivosti je približne 9000 detí

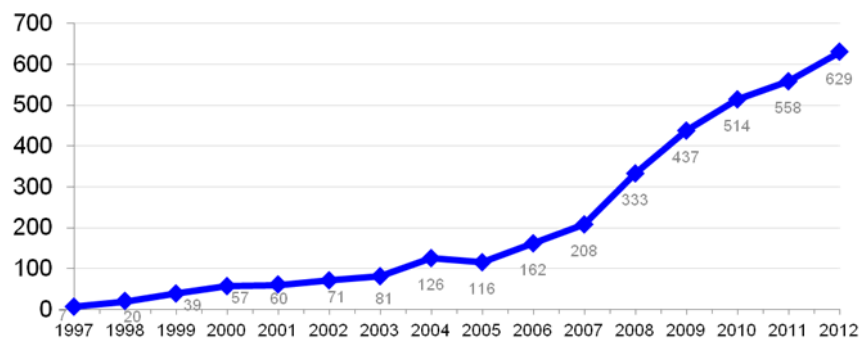
Pozitívny vývoj počtu detí v náhradnej starostlivosti

*Absolútne zlyháva prevencia
proti rozpadu a krízam v rodinách.*

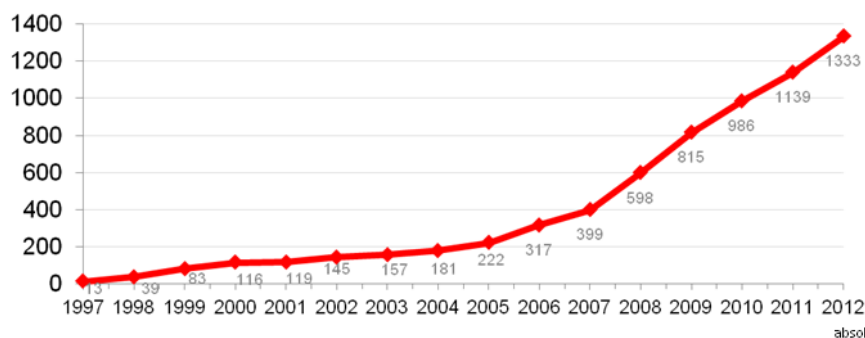

Profesionálnych rodín je vzhľadom na počet detí v detských domovoch málo

Profesionálne rodiny

Deti v profesionálnych rodinách

absolútna početnosť

Ako vyzerá spolupráca štátu a MVO dnes?

Lepšie ako na začiatku

- Objednávky od úradu sú realizovateľné
- Komunikácia medzi MVO a objednávatelom nadobúda kontúry spolupráce
- Pracovníci úradu v spolupráci s MVO vidia zmysel, je pre nich pomáhajúca

Ale

- Stále ide len o minimálne zákazky
- Nie je zabezpečená kontinuita intervencií do rodiny
- Uprednostňuje sa kvantita pred kvalitou

Aké sú priority?

- **Výchovný skupinový program, sociálny skupinový program výchovno-rekreačný skupinový program pre deti s problémovým správaním a s poruchami správania, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, realizovaný ambulantnou, celodennou a pobytovou formou, za účasti rodičov alebo osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa.**

A aj keď môže ísť o rôzne programy pre rôzne cieľové skupiny a z hľadiska využitia je to zaujímavá možnosť, v praxi ide prevažne o detské výchovno – rekreačné tábory bez účasti rodičov

- **Opatrenia zamerané na zabezpečenie vykonávania odborných metód práce na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom rodinnom prostredí**

- toto je priestor na podporu rodiny v čase, kedy sa v nej dejú veci ohrozujúce pre deti a ich rodičov. Teda v čase, kedy podporu potrebujú a intervencia môže predísť vážnym dôsledkom.

22

□ Program zameraný na sanáciu rodinného prostredia dieťaťa a obnovu rodinného prostredia dieťaťa, z ktorého bolo dieťa odňaté na základe rozhodnutia súdu, s cieľom úpravy rodinných pomerov dieťaťa

- toto je priestor pre pomoc rodine, kedy je dieťa už odňaté. Má svoje opodstatnenie, ale oveľa väčší efekt by bol, keby rodina dostala podporu pred odňatím dieťaťa, v čase, kedy problémy neboli vyhrotené

Hana a jej deti

- Je ich 5 a Hana ich má v NOS už 2 roky
- Majú sa radi, ale je to náročné
- Všetci žijú v malom byte vo vylúčenej komunite
- ÚPSVaR Hane ponúkol podporu akreditovaného subjektu cez priority
- Prijala, zide sa jej každá pomoc

2012

- Hana prevzala deti do starostlivosti koncom roku 2011
- Úrad ju zaradil do priorít na r. 2012 – intervencia do rodiny začala v júni a trvala 7 mesiacov
- V rodine sa objavovali stále nové záležitosti, ktoré bolo treba riešiť a čas nestačil

2013

- AS pracoval s rodinou aj po ukončení priority
- Úrad zaradil Hanu s deťmi do priorít aj v r. 2013
- Realizácia projektu sa začala v máji, skončila v decembri
- Hana býva stále v malom byte, ale má ho napísaný na seba, vyplatený dlh za byt aj elektrinu, zapojenú elektrinu, zrenovovanú kuchyňu, novú piecku, šporák, chladničku... Deti chodia pravidelne do školy aj k lekárovi, sú čisté, najedené ... Do rodiny chodí pravidelne 1x týždenne dobrovoľníčka – psychologička a venuje sa deťom
- Radi by sme rozvíjali rodičovské zručnosti náhradnej mamy, ale na to ešte nebol čas ani sila

2014

- O deti je postarané tak ako nikdy u ich biologických rodičov
- Otec ich občas príde pozrieť, ale nevie sa o ne postarať
- Mama je vo VTOS, možno už tento rok príde. Nemá ale byť a najmladšie deti si ju nepamätajú
- Hana sa o deti postará pokiaľ to bude treba – považuje to za svoju povinnosť
- Vždy ale bude pri starostlivosti o deti potrebovať podporu. Sama to nezvládne, rieši príliš veľa príliš náročných vecí

Stojí to za to?

- Hana sa už dva roky stará o 5 detí
- Dostáva príspevky štátnej sociálnej podpory na deti a rodičovský príspevok- spolu cca 700 eur mesačne
- Úrad zaplatil AS za dva roky cca 2300 eur
- Náklad na dieťa v detskom domove je 11 527 € ročne. Krát 5
- Deti majú Hanu radi. Ona ich tiež. Aj keď jej občas z nich tečú nervy. A stará sa o nich dobre. A žijú v prostredí, ktoré je im známe a blízke. Sú to Hanine deti.

Kolko rodín dostane takúto službu?

- V okrese, kde žije Hana dostane podporu pri starostlivosti o deti cez priority ročne 8 rodín
- V okrese žije vyše 90 tis. obyvateľov
- Dostane Hana podporu aj naďalej?

*Hľadáme cesty k spolupráci.
Stojí to za to.*

Ďakujem za pozornosť
Milada Bohovicová
Návrat o.z.

Pohľad na realizované systémové zmeny v ochrane detí pred násilím za posledné obdobie

Mgr. Ivan Leitman

Mgr. Róbert Braciník

Náruč – Pomoc deťom v kríze, Žilina

Stručne o Náruči

- Náruč - Pomoc deťom v kríze vznikla v roku 1997 z iniciatívy profesionálov, ktorí vnímali nedostatočnosť systému ochrany detí na Slovensku a rozhodli sa prispieť k jeho zlepšeniu. Pomáhame deťom, ktoré sú vo vlastných rodinách vystavené týraniam, zneužívaniu a zanedbávaniu, dospelým obetiam domáceho násillia a ohrozeným rodinám.
- **Detské krízové centrum Náruč sa do dnešného dňa stalo útočiskom pre vyše 500 detí, ktoré tu našli bezpečie, vl'údnosť a kvalitnú odbornú starostlivosť**
- *Terénnou sociálnou prácou sme pomohli stovkám detí, aby mohli naďalej vyrastať v rodinách*
- **Služby našich poradní pre obe domáceho násillia využilo vyše 1 900 obetí domáceho násillia**
- *Tisíce žiakov základných a stredných škôl sme v rámci prevencie vyzbrojili informáciami o tom, ako sa chrániť*
- **V rámci vzdelávacích seminárov a výcvikov sme vyškolili stovky profesionálov pracujúcich pre deti a s deťmi**
- *Dlhodobo sa snažíme dosiahnuť zlepšenie systému ochrany detí pred násillím*

Prečo roky voláme po systémových zmenách na ochranu detí pred násilím

- Všeobecné predstavy odbornej aj laickej verejnosti o CAN a CSA vs skúsenosti Náruče
- Dlhodobé poukazovanie na systémové medzery a možné riešenia
 - Nedostatočná vyhľadávacia činnosť
 - Oddelenie SPODaSK zasahujú často neskoro, hasia požiar v čase keď u detí evidujú problémové správanie (umiestňovanie detí do DC resp. RDM ale aj do KS)
 - Nedostatok resp. žiadne kampane na scitlivenie verejnosti k tejto téme
 - Nespolutrúca jednotlivých rezortov
 - Problém profilácie KS, štandardy kvality, jednotné postupy...
 - Problém udržateľnosti služieb/výkonu opatrení pre obeť
- Kauza Lucka a urýchlenie procesov zmeny
- Spájanie síl v prospech ochrany detí pred násilím
- MVO (Náruč, Slniečko, UNICEF, Koalícia pre deti, SOCIA, AKS, Rada mládeže Slovenska) +
- Štátny a verejný sektor (MPSVR, IVPR) +
- Médiá

Výskum

- **Pár čísel:**
 - **Viac ako 1/3 detí (36%) má na Slovensku skúsenosti z násilím**
 - Z nich sú deti najčastejšie obeťami fyzického násillia (23%) a psychického násillia (21%). Zanedbávaných je 9% a sexuálne zneužívaných je 7% detí
 - Špecifická výskumu: respondentmi boli žiaci 8. a 9. roč. ZŠ
 - Výsledky výskumu korelujú so zahraničnými výskumami (napr. J. Hašto in. Vzťahová väzba: metaanalýza WHO 35 štátov sveta – 15% dievčat a 6% chlapcov t.j. 10,5% detí je obeťami kontaktného sex. zneužívania.
 - Európska správa WHO z r. 2013: sex. zneuž. detí 9,6%, telesne týraných 23%, duševne týraných 29% zanedb. 17%. Autori správy predpokladajú, že v Európe trpí až 18 mil. detí na sex. zneuž., 44 mil. detí na fyz. a 55 mil. na ment. zneužívanie.
 - Podľa Rady Európy je jedno z piatich detí (20%) sexuálne zneužívané
- **Prečo sú výsledky výskumu spochybňované / obranné mechanizmy**
 - Tendencia popierať realitu
 - Informácie pre psychiku bežného človeka nestrávitelné
 - Neznalosť, neistota, obavy so stretom s „neznámym zlým svetom“

Stratégia na ochranu detí pred násilím

- **V stratégii bolo identifikovaných päť základných cieľov:**
 1. Vytvoriť Národný koordinačný rámec pre riešenie násilia páchaného na deťoch (*Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch*)
 2. Zabezpečiť systematické monitorovanie a hodnotenie systémov ochrany detí pred násilím.
 3. Predchádzať inštitucionálnemu a systémovému porušovaniu práv dieťaťa
 4. Zabezpečiť profesionalitu a kvalitu výkonu politik
 5. Zvyšovať informovanosť o problematike násilia páchaného na deťoch (kampane, médiá, prevencia...)

Stratégia na ochranu detí pred násilím

- **Prínosy stratégie**
 - Prínosom už je samotné dosiahnutie toho, že stratégia bola vypracovaná a schválená
 - Už od počiatku sa na jej tvorbe podieľali profesionáli z viacerých sektorov (štátnych – príslušné rezorty, osobitne MPSVR + MVO)
 - Boli v nej zakomponované odporúčania tak odborníkov pracujúcich s obetami, ako aj usmernenia RE pre integrované národné stratégie na ochranu detí pred násilím
 - Stratégia ako základná navigácia, akým smerom sa má SR uberať, ak má deťom ohrozeným násilím poskytnúť potrebnú pomoc a ochranu
 - Vytvorenie Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch

Stratégia na ochranu detí pred násilím

- Riziká naplňania stratégie
 - Formalizmus
 - Rezortizmus
 - Nedostatočná prioritizácia témy → nedostatočné pokrytie ľudskými a finančnými zdrojmi → slabé výsledky bez reálnych dopadov na cieľovú skupinu
 - Nedostatočná interdisciplinárna spolupráca

Reálny výkon opatrení SPO z pohľadu KS v kontexte DI

- Znižovanie kapacít DeD za účelom realizovania NRS v profi-rodinách (otázka kapacity z hľadiska reálnych potrieb)
- **Vnímaná snaha o minimalizáciu vynímania detí z ohrozeného prostredia zo strany orgánov SPODaSK**
 - Postoje pracovníkov SPO
 - Štatistické ukazovatele:
 - Vytáženosť kapacity DKC Náruč za roky
 - 2011: 82,5 %
 - 2012: 79,5 %
 - 2013: 60 %

V čom vidíme riešenie

- **Podporné programy pre rodiny v kríze ako efektívny nástroj ochrany detí pred násilím**
- Posilnenie odborných kapacít KS
- Terénna sociálna práca
 - Depistáž a identifikácia detí so sy CAN
 - Intenzívna práca s rodinou počas pobytu dieťaťa v KS
 - Monitoring a podpora rodiny po návrate dieťaťa do sanovaného rodinného prostredia
- Prípadový manažment
- Prípadové konferencie → Siet'ovanie MNO + SPO + ...

www.eea-grants.org
www.eeango.sk/eeo

Projekt je podporený programom Aktívne občianstvo a inklúzia, ktorý realizujú:

nadácia
ekopolis

NADÁCIA PRE **DETI** SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

soc'za

ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
eea grants

Pár optimistických obrazov na záver

Pár optimistických obrazov na záver

Ďakujeme za pozornosť

www.naruc.sk

Intervenčné centrá – nástroj na účinnejšiu ochranu týraných, sexuálne zneužívaných a zanedbávaných detí na Slovensku

Východisková situácia pre tvorbu účinných opatrení a systémových zmien v ochrane týraných, sexuálne zneužívaných detí

- Výsledky „Reprezentatívneho výskumu prevalencia násilia páchaného na deťoch v SR“
- Národná stratégia na ochranu detí pred násilím
- Prípady závažne zanedbávaných, týraných, sexuálne zneužívaných detí z praxe, poukazujúce na nedostatky v systéme účinnej ochrany detí.

(Lucka,a mnoho ďalších detí.....)

1560 detí 8.a 9. ročníkov – 9,4% zanedbávanie

20,6% - psychické násilie, 23% - fyzické násilie

7,1% - sexuálne zneužívanie

Prieskum z 1999 - 5230 respondentov

12,3% - sexuálne zneužívanie, 24,8% fyzické násilie

Výstupy z rozborov inšt. a právneho mechanizmu ochrany detí

- Slabá koordinácia regionálnych subjektov
- Personálna poddimenzovanosť
- Nesystémové odborné vzdelávanie
- Neintegrováný prístup k riešeniu problematiky násilia páchaného na deťoch
- Rozdiel medzi právnym prostredím a praxou, riziko závažného systémové porušovanie práv detí
- Nedôvera občanov v inštitúcie, nejasnosť kompetencií, problémy s odborným profesijným zabezpečením, zlyhávanie vzájomnej komunikácie
- Nízke povedomie verejnosti o problematike násilia páchaného na deťoch
-pomoc prichádzajúca neskoro, druhotná viktimizácia až po prípady utyraných detí , ktoré končia fatálne.....

Výstupy z Národnej stratégie

- Vytvoriť Národný koordinačný rámec pre riešenie násilia páchaného na deťoch
-
- Zabezpečiť systematické monitorovanie a hodnotenie systémov ochrany detí pred násilím
 - Predchádzať inštitucionálnemu a systémovému porušovaniu práv detí
 - Zabezpečiť profesionalitu výkonu politik
 - Zvyšovať informovanosť o problematike násilia páchaného na deťoch.

Intervenčné centrá – prostriedok pre účinnú intervenciu a ochranu detí so syndrómom CAN

- Jedna z priorit „Národného koordinačného strediska pre riešenie problematiky násilia na deťoch „integrovaný a koordinovaný prístup na národnej ale aj regionálnej úrovni“. Na regionálnej úrovni by mohli mať v tejto oblasti významné miesto:

„ Intervenčné centrá „

- koordinovaný multidisciplinárny prístup na regionálnej úrovni v riešení problematiky zanedbávaných, týraných a sexuálne zneužívaných detí,
- multidisciplinárne pracovisko prepojené naprieč všetkými rezortmi
- analýza a koordinácia programov a aktivít v regióne – zapojenie všetkých zainteresovaných odborníkov – lekári, polícia, prokuratúra, sudcovia, sociálni pracovníci, pedagógovia, výchovní pracovníci, pracovníci akreditovaných subjektov, samosprávy, krízové strediská, detské domovy, náhradné rodiny)
- intervencia (krízová, opatrenia SPOaSK, špecializované poradenstvo, depistáž, prevencia, sanácia, vzdelávanie, komplexná odborná multidisciplinárna diagnostika, podpora dieťaťa, jeho rodine a okoliu, práca s rizikovými rodinami, rizikovými deťmi, terénna sociálna práca, intervenčné programy....))
- Systém vzájomnej informovanosti, kontroly prepojenia systémov, vytvorenie štandardov v prístupoch k riešeniu prípadov zanedbávaných, týraných a sexuálne zneužívaných detí z pozície jednotlivých zainteresovaných odborníkov, vymedzenie kompetencií za účelom zníženia rizika sekundárnej viktimizácie detí, podnety na vzdelávanie odborných pracovníkov

Funkcie Intervenčného centra

- **Koordináčna** (analýza fungujúcich systémov na regionálnej úrovni, koordinácia systémov)
- **Iniciačná** (iniciovanie nových metód, postupov , systémových zmien, metodík, multidisciplinárnych postupov v záujme účinnej ochrany detí pred násilím)
- **Vzdelávacia** (návrhy na zapracovanie vzdelávacích celkov zameraných na účinnú ochranu, intervenciu, diagnostiku a multidisciplinárnu spoluprácu do učebných osnov budúcich odborníkov participujúcich na riešení problematiky násilia páchaného na deťoch, preventívne programy, vzdelávanie odborníkov, informačné kampane)
- **Depistážna** (preverovanie, aktívne vyhľadávanie)
- **Intervenčná** (multidisciplinárne pracovisko, intervencia, opatrenia SPODaSK, sociálna, právna, terapeutická , krízová intervencia,...)

Skúsenosti priamo z terénu..

- 1/ Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodiny (v kríze) 40 rodín a cca 80 detí
- 2/ sociálna terénna práca s rizikovými rodinami a rizikovými deťmi - 20 rodín
- 3/ sanačné programy s rodinami v kríze- 28 rodín
- 4/ krízová intervencia , telefonická krízová intervencia 3 500 – 5 000 detí
- 5/ Krízové stredisko cca 15 - 25 detí ročne
- 6/ Poradenské centrum – cca 40 detí ročne
- 7/ Vzdelávanie pedagogických, sociálnych pracovníkov, ďalších zainteresovaných odborníkov - polícia, lekári – integrovaný multidisciplinárny prístup / 60
- 8/ preventívne programy pre deti / sporadicky 150 detí

Zdroje ?

- Pilotné projekty – FSR, ESF, MPSVR SR a ÚPSVAR
- Priority dotačnej politiky jednotlivých zainteresovaných ministerstiev
- Zaviazanie samospráv k podpore projektov zabezpečujúcich priority v regióne v riešení problematiky týraných, sexuálne zneužívaných detí
- Napojiť sa už na existujúci poradenský a intervenčný systém a novovznikajúci systém poradenských centier pre ženy, obe domáceho násilia

Aby nebolo neskoro.....

Ďakujem za pozornosť.....

Mgr. Mariana Kováčová

www.centrumslniecko.sk

centrumslniecko@centrumslniecko.sk

mariana.kovacova@centrumslniecko.sk

Zapájanie akreditovaných subjektov do sociálnej práce úradmi PSVR (priority)

PhDr. Slávka Kušnírová,
Odbor sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
Ústredie PSVR Bratislava

Obsah príspevku

1. Postup schvaľovania priorít
2. Oblasti priorít
3. Zhodnotenie priorít
4. Závery a odporúčania

1. Postup schvaľovania priorít

- **Úrad PSVR** vypracuje návrh priorít v oblasti vykonávania opatrení SPODaSK a návrh ich zabezpečenia za svoj územný obvod na nasledujúci kalendárny rok
- **Úrad PSVR** predloží najneskôr do 30. apríla, návrh priorít Ústrediu PSVR
- **Ústredie PSVR** schváli do 31. mája priority a spôsob ich organizačného zabezpečenia
- **Ústredie PSVR** schvaľuje zmenu priorít

2. Oblasti priorít

- výchovné skupinové programy, sociálne skupinové programy alebo výchovno-rekreačné skupinové programy vykonávané ambulantnou, celodennou alebo pobytovou formou (§17 ods. 4 zákon č. 305/2005 Z.z.)
- zabezpečenie úpravy rodinných pomerov dieťaťa - práca s rodinou s cieľom úpravy rodinných pomerov dieťaťa (§ 27 ods. 4 zákon č. 305/2005 Z.z.),
- výchovné opatrenia – výchovný alebo sociálny program (§ 12 ods. 1 písm. d) zákon č. 305/2005 Z.z.)

- zabezpečenie vykonania odborných metód na prispôsobenie sa novej situácii v prirodzenom alebo náhradnom rodinnom prostredí, (§ 11 ods. 3 písm. b) zákon č. 305/2005 Z.z.)
- zabezpečenie vykonania mediácie ako odbornej metódy na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodine (§ 11 ods. 3 písm. a) zákona č. 305/2005 Z.z.)
- sociálne poradenstvo a iné metódy na uľahčenie plnenia účelu náhradnej rodinnej starostlivosti (§ 33 ods. 10 zákona č. 305/2005 Z.z.)

- zabezpečenie odborných metód na pomoc deťom alebo plnoletým fyzickým osobám, ktoré boli obeťami obchodovania, programy pre obeť obchodovania (§ 11 ods. 3 písm. c) zákona č. 305/2005 Z.z.),
- zabezpečenie poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom a pri krízových situáciách (§ 11 ods. 3 písm. d) zákona č. 305/2005 Z.z.)

3. Zhodnotenie priorít za rok 2012

(posledný dostupný zdroj)

1. Výchovný **skupinový program**, sociálny skupinový program a výchovno-rekreačný skupinový program zameraný na rozvoj sociálnych zručností a spoločenských návykov u detí, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, realizovaný ambulantnou, celodennou a pobytovou formou.

Priorita bola realizovaná v územnej pôsobnosti **34** úradov PSVR.

Celkovo sa skupinových programov zúčastnilo **846** detí, zo **675** rodín, zapojených bolo **542** rodičov, resp. osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa.

2. Program zameraný na **sanáciu** rodinného prostredia, poradenstvo a podporu obnovy rodinného prostredia dieťaťa, z ktorého bolo dieťa vyňaté na základe rozhodnutia súdu.

Priorita bola realizovaná v územnej pôsobnosti **12** úradov PSVR.

Sanácia rodinného prostredia sa vykonávala v **93** rodinách, z ktorých bolo vyňatých **212** detí. Akreditované subjekty pracovali so **151** rodičmi, resp. osobami, ktoré sa do obdobia vyňatia osobne starali o dieťa.

3. Program zameraný na poskytovanie sociálneho poradenstva deťom, ktorým bola sprostredkovaná náhradná rodinná starostlivosť a fyzickým osobám, ktorým bolo dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti, na **ul'ahčenie plnenia účelu náhradnej rodinnej starostlivosti**.

Priorita bola realizovaná pre klientov **10** úradov PSVR.

Program bol vykonávaný pre **246** detí zo **104** náhradných rodín a pre **148** fyzických osôb, ktorým bolo dieťa zverené do náhradnej rodinnej starostlivosti.

4. Opatrenia zamerané na zabezpečenie vykonávania odborných metód práce na **prispôsobenie sa novej situácii** v prirodzenom rodinnom prostredí alebo náhradnom rodinnom prostredí

Priorita bola realizovaná v územnej pôsobnosti **7** úradov PSVR, pre **291** detí z **116** rodín a pre **211** rodičov.

5. **Výchovné opatrenia** - výchovný program alebo sociálny program na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia pre deti, ktorým bolo uložené výchovné opatrenie.

Priorita sa realizovala v územnej pôsobnosti **5** úradov PSVR.

Do priority bolo zapojených **84** detí zo **48** rodín a **48** rodičov, resp. osôb, ktoré sa osobne starajú o dieťa.

6. **Mediácia** ako odborná metóda na uľahčenie riešenia konfliktných situácií v rodinách, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Mediácia bola zabezpečená pre **83** rodín z územnej pôsobnosti 2 úradov PSVR.

- Tabuľka: Počet zapojených klientov v jednotlivých prioritách

Priorita	Počet detí	Počet rodín	Počet rodičov
Skupinový program	846	675	542
Sanácia rodinného prostredia	212	93	151
Uľahčenie plnenia účelu NRS	246	104	148
Výchovné opatrenie	84	48	48
Prispôsobenie sa novej situácii	291	116	211
Mediácia	-	83	-
Spolu	1 679	1 119	1 100

4. Závěry a odporúčania

Závěry

- zapájanie AS je prínosom pre prácu s klientom v oblasti SPODaSK hlavne v možnosti vykonávať opatrenia AS v prípadoch, kedy ich úrad PSVR nemôže z časových, resp. personálnych dôvodov realizovať
- priority majú celoslovenské pokrytie, realizujú sa v územnej pôsobnosti každého úradu PSVR

Odporúčania

- potreba zapojiť akreditovaný subjekt do výkonu opatrení SPODaSK v rámci priorit je výsledkom doterajšej práce úradu PSVR s dieťaťom a jeho rodinou, zapojenie AS do priorit je plánovanou činnosťou

- úrad PSVR a AS vhodným spôsobom ozrejmia rodine dôvody, program a priebeh intervencie AS
- úrad PSVR a AS sa na začiatku spolupráce dohodnú na základných pravidlách spolupráce, ujasnia si vzájomné očakávania vyplývajúce zo zapojenia AS
- úrad PSVR včas motivuje klientov k spolupráci s AS
- v prípade potreby má úrad PSVR možnosť flexibilne zapájať AS do výkonu opatrení SPODaSK v priebehu roka (zmena priorit), hlavne v oblasti sanácie rodinného prostredia a sociálnych a výchovných programov

- po ukončení vykonávania opatrení AS úrad PSVR v spolupráci s AS, v prípade potreby, poskytne, resp. informuje rodinu o vhodnej a účinnej následnej pomoci/podpore rodine
- po ukončení vykonávania opatrení AS úrad PSVP vhodným spôsobom využíva písomné odporúčania AS do ďalšej práce s klientom

Potreba

Do budúca sa javí potreba zapájania AS predovšetkým v oblasti výkonu opatrení pre rodiny s konfliktom (napr. rozvod, stretávanie rodičov s deťmi a pod.) a pre deti s poruchami správania.

Tabuľka: Prehľad vybraných priorit

priorita/rok	2012	2013	2014
Nová situácia	7	15	21
Mediácia	2	5	5
Skupinové programy	34	38	35

Ďakujem za pozornosť

Závery z workshopu č. 3

Závery workshopu 3: Priority sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v praxi. Stratégia ochrany detí pred násilím

1. Časť: Hodnotenie z pohľadu MNO (akreditované subjekty)

Čo sa za 7 rokov dosiahlo

- Objednávky od ÚPSVaR sú realizované
- Komunikácia medzi MNO a objednávateľmi nadobúda kontúry spolupráce
- Pracovníci úradov začínajú vnímať spoluprácu s MNO ako zmysluplnú, je pre nich prínosná

Čo je možné zlepšiť

- Ide o minimálne zákazky (v roku 2014 je vyčlenené na priority všetkých 46 ÚPSVaR
 - 1,1 mil. EUR)
- Systém financovania neumožňuje kontinuitu intervencie do rodín
- Uprednostňuje sa kvantita pred kvalitou

Prítomní zástupcovia centrálnych orgánov potvrdili, že v rámci pripravovanej novely zákona č. 305 o SPO a SK sa budú snažiť pripraviť zmeny, ktoré povedú k dlhodobejšej spolupráci (spomenutý systém rámcových zmlúv na dlhšie obdobie ako 1 kalendárny rok) medzi orgánmi štátnej správy a akreditovanými subjektmi pri implementácii priorít v oblasti SPO a SK.

2. Časť: Hodnotenie prípravy Národnej stratégie ochrany detí pred násilím

Prítomné MNO hodnotili doterajší vývoj v oblasti opatrení a politik v oblasti ochrany detí pred násilím ako poznačený troma charakteristikami

- Formalizmus
- Rezortizmus
- Nedostatočná prioritizácia témy

Až po niekoľkých prípadoch, ktoré viedli k fatálnym dôsledkom (utýraná Lucka v roku 2013) sa centrálné orgány spamätali a začali riešiť túto oblasť komplexne. MNO vnímajú vytvorenie Národnej stratégie ochrany detí pred násilím ako prelomovú skutočnosť, ktorá má potenciál zavádzať dlhodobé a medzirezortné systémové opatrenia v oblasti prevencie ako aj zavádzania konkrétnych programov v problematike násilia.

Pripravil:

Vladislav Matej

Workshop 4:

EKONOMIKA VEREJNÝCH A NEVEREJNÝCH POSKYTOVATEĽOV

(ekonomicky oprávnené náklady, príjmy a výdavky verzus
výnosy a náklady, úhrady a nedoplatky)

EKONOMIKA VEREJNÝCH A NEVEREJNÝCH
POSKYTOVATEĽOV – EKONOMICKY OPRÁVNENÉ
NÁKLADY, PRÍJMY A VÝDAVKY VERSUS VÝNOSY A
NÁKLADY, ÚHRADY A NEDOPLATKY

WORKSHOP 4

PREČO TAKÝTO WORKSHOP

- POSKYTOVATELIA: - VEREJNÍ – PRÍSPEVKOVÉ A ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE, NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE ZALOŽENÉ OBCOU
- NEVEREJNÍ – NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE, OBČIANSKE ZDRUŽENIA, ÚČELOVÉ ORGANIZÁCIA CIRKVI, FO, ...
- ODLIŠNÉ METÓDY VEDENIA ÚČTOVNÍCTVA
- EKONOMICKÉ POJMY NÁKLADY, VÝDAVKY, PRÍJMY, VÝNOSY

ZÁKON O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A EKONOMICKÁ TERMINOLÓGIA

- § 72, ODSEK 5 – DEFINÍCIA EKONOMICKY OPRAVNENÝCH NÁKLADOV EON
- § 77 – FINANČNÝ PRÍSPEVOK NA PREVÁDKZU - FPP

DEFINÍCIA EON V § 72, ODST. 5 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH

NÁKLADY

- MZDY, PLATY A OSTATNÉ OSOBNÉ VYROVNIANIE
- POISTNÉ NA ZDRAVOTNÉ, SOCIÁLNE A DÔCHODKOVÉ POISTENIE
- TUZEMSKÉ CESTOVNÉ NÁHRADY
- DOPRAVNÉ
- NÁJOMNÉ ZA PRENÁJOM NEHNUTEĽNOSTÍ
- ODPISY HMOTNÉHO A NEHMOTNÉHO MAJETKU

VÝDAVKY NA:

- ENERGIE, VODU A KOMUNIKÁCIE
- MATERIÁL OKREM REPREZENTAČNÉHO VYBAVENIA NOVÝCH INTERIÉROV
- RUTINNÚ ÚDRŽBU A ŠTANDARDNÚ ÚDRŽBU OKREM JEDNORAZOVEJ ÚDRŽBY OBJEKTOV A RIEŠENIA HAVARIJNÁCH STAVOV
- SLUŽBY
- BEŽNÉ TRANSFERY V ROZSAHU VRECKOVÉHO, ODSŤUPNÉHO, ODCHODNÉHO, NÁHRADY PRÍJMU PRI PN

OTÁZKA V SÚVISLOSTI S VÝDAVKAMI NA MATERIÁL, ENERGIE, SLUŽBY

- POSKYTOVATEĽ – ÚČTOVNÁ JEDNOTKA, KTORÁ ÚČTUJE O ZÁSOBÁCH – NAPR. POTRAVÍN, DO EON ZAHRNIE VÝDAVKY NA NÁKUP VŠETKÝCH POTRAVÍN, VRÁTANE TÝCH, KTORÉ EŠTE NIE SÚ SPOTREBOVANÉ, ALE SÚ V ZÁSOBÁCH NA SKLADE ALEBO IBA TIE SKUTOČNE SPOTREBOVANÉ
- - MOŽNOSŤ UMELO OVPLYVŇOVAŤ VÝŠKU EON
- OBDOBNE PRI ENERGIÁCH – NEDOPLATKY, PREPLATKY Z ÚČTOVNÉHO OBDOBIA KTORÉ SÚ DODÁVATEĽMI VYÚČTOVANÉ V NOVOM KALENDÁRNOM ROKU
- OBDOBNE TELEFÓNY, AUDÍTORSKÉ SLUŽBY,

OTÁZKA V SÚVISLOSTI S NÁKLADMI NA MZDY A ODVODY, VÝDAVKAMI NA TRANSFERY

- DO EON TEDA PATRIA AJ MZDY A ODVODY ZA DECEMBER VYPLATENÉ V JANUÁRI NASLEDUJÚCEHO KALEDNÁRNEHO ROKA?
- KONKRÉTNY PRÍPAD – VÝPLATA Odstupného a odchodného pri výpovedi z dôvodu zdravotnej nespôsobilosti vykonávať konkrétnu prácu – tieto výdavky vzniknú v danom roku, ovplyvnia EON až v ďalšom roku, poskytovateľ ich však musí zaplatiť v roku, ktorého sa to týka. OTÁZKA: KDE MÁ NA TO VZIAŤ???

ZÁKON O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH - § 77 FPP

EKONOMICKÉ KATEGÓRIE:

- PRIEMERNÉ BEŽNÉ VÝDAVKY – PÔSOBNOSŤ OBCÍ A VUC
- SKUTOČNÉ BEŽNÉ VÝDAVKY – NEVEREJNÝ POSKYTOVATEĽ
- PRIEMERNÉ SKUTOČNE DOSIAHNUTÉ PRÍJMY Z PLATENIA ÚHRAD – PÔSOBNOSŤ OBCÍ A VUC
- SKUTOČNE DOSIAHNUTÉ PRÍJMY Z PLATENIA ÚHRAD – NEVEREJNÝ POSKYTOVATEĽ

PRIEMERNÉ BEŽNÝ VÝDAVKY - PBV

- § 77 – PRESNÁ DEFINÍCIA TÝCHTO EKONOMICKÝCH KATEGÓRIÍ, V PŮVODNOM ZÁKONE CHÝBALA
- OTÁZKA – ČI JE SPRAVODLIVÝ TAKÝTO SPÔSOB VÝPOČTU FPP
- V BEŽNÝCH VÝDAVKOCH POSKYTOVATEĽOV V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI OBCÍ A VUC ČASTO CHÝBAJÚ VÝDAVKY NA RUTINNÚ A ŠTANDARDNÚ ÚDRŽBU OBJEKTOV, LEBO TIETO OBJEKTY MAJETKOM ZRIAĐOVATEĽA, KTORÝ ICH AJ FINANCUJE
- TIEŽ VÝDAVKY NA SLUŽBY – NEPLATIA NÁJOMNÉ, ŠKOLENIA, AUDÍTORSKÉ SLUŽBY, AGENDA BOZP, OPP – VÝDAVKY, KTORÉ MÔŽE ZASTREŠIŤ ZRIAĐOVATEĽ
- DO PRIEMERNÝCH BEŽNÝCH VÝDAVKOV IBA UHRADENÉ OD JANUÁRA DO DECEMBRA PRÍSLUŠNÉHO ROZPOČTOVÉHO ROKU
- VRATKY A NEDOPLATKY SA UPLATNIA AŽ VO VÝPOČTE PRIEMERNÝCH BEŽNÝCH VÝDAVKOV BUDÚCEHO ROKA, TEDA AK V REGIÓNE BOLA TUHÁ ZIMA NAPR. V ROKU 2013, NEDOPLATKY OVPLYVNIA AŽ VÝŠKU PBV ZA ROK 2014 A TEDA VÝŠKU FPP NA ROK 2015.
- ODKIAĽ VZIAŤ ZDROJE NA NEDOPLATKY V ROKU, KEDY ICH TREBA PLATIŤ, TEDA V NAŠOM PRÍKLADE V ROKU 2014?

PRIEMERNÉ SKUTOČNE DOSIAHNUTÉ PRÍJMY Z PLATENIA ÚHRAD

- IBA SKUTOČNE ZAPLATENÉ ÚHRADY, NIE CENA ZA SLUŽBU, TEDA BEZ POHĽADÁVOK
- KLIENTI ZARIADENÍ VUC S NIŽŠÍMI PRÍJMAMI, KTORÉ NESTAČIA V MNOHÝCH PRÍPADOCH NA ÚHRADU, TEDA PRIEMERNÁ VÝŠKA SKUTOČNE DOSIAHNUTÝCH PRÍJMOV JE POMERNE NÍZKA
- §77, ODS. 11 - AK NEVEREJNÝ POSKYTOVATEĽ MÁ VYŠŠIE SKUTOČNE DOSIAHNUTÉ PRÍJMY Z ÚHRAD, AKO PRIEMERNÉ SKUTOČNE DOSIAHNUTÉ PRÍJMY Z ÚHRAD V PÔSOBNOSTI OBCÍ A VUC, FPP SA KRÁTI O TENTO ROZDIEL – ČO JE TAKMER VŽDY.

ČO Z TOHO VYPLÝVA?

- ZLOŽITOSŤ VÝPOČTOV
- RÔZNORODOSŤ TERMINOLÓGIE – ZLÁ INTERPELÁCIA MÔŽE VIESŤ K PODHODNOTENIU ALEBO NADHODNOTENIU VÝŠKY EON, ČO MÁ ZA NÁSLEDOK NESPRÁVNE STANOVENIE VÝŠKY ÚHRADY OD KLIENTA
- NÁROČNOSŤ PREPOČÍTANIA EON, SLEDOVANIA VÝDAVKOV A PRÍJMOV U POSKYTOVATEĽOV, KTORÍ VEDÚ INÉ ÚČTOVNÍCTVO, AKO PRÍSPEVKOVÉ A ROZPOČTOVÉ ORGANIZÁCIE, KTORÉ SLUŽIA VÄČŠINOU PRE OBCE A VUC AKO ZÁKLADŇA
- TÍTO POSKYTOVATELIA MUSIA TEDA VIESŤ ÚČTOVNÍCTVO RAZ PRE ÚČELY NAPRÍKLAD DAŇOVÉHO PRIZNANIA /VYKONÁVAJÚ PODNIKATEĽSKÚ ČINNOSŤ/, ALEBO ZVEREJNENIA ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY, PRÍP. VÝROČNEJ SPRÁVY A TIEŽ MUSIA SLEDOVAŤ PRÍJMY A VÝDAVKY Z HĽADISKA POŽIADAVIEK ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH.

PREDMET WORKSHOPU - TERMINOLÓGIA

- POTREBA JEDNOTNÉHO CHÁPANIA TÝCHTO POJMOV ZO STRANY POSKYTOVATEĽOV, ABY SA POTOM NEMIEŠALI HRUŠKY S JABLKAMI A NEPOROVNÁVALO NEPOROVNATEĽNÉ

NEBOL BY JEDNODUCHŠÍ NAPRÍKLAD SYSTÉM FINANCOVANIA TAK, AKO V ŠKOLSTVE, TEDA FINANČNÝ LIMIT NA KLIENTA?

ÚHRADY A NEDOPLATKY

- VÝŠKA ÚHRADY MAX. DO VÝŠKY EON
- KTO DOPLATÍ KLIENTOVI, KTORÝ NEMÁ NA ÚHRADU?
- NEVEREJNÝ POSKYTOVATEĽ – MAL BY TO DOSTAŤ VO FPP
- NEVEREJNÝ POSKYTOVATEĽ POSKYTUJÚCI SOCIÁLNE SLUŽBY FINANCOVANÉ PRIAMO ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU FORMOU PAUŠÁLNEHO PRÍSPEVKU A NEZISKOVÉ ORGANIZÁCIE ZALOŽENÉ OBCAMI – TÝM KTO DOPLATÍ NEDOPLATKY OD KLIENTOV? EVIDUJÚ POHĽADÁVKY, ZA KTORÉ VŠAK NIČ NEZAPLATIA A VEĽA TAKÝCHTO KLIENTOV MÔŽE PRIVIEŠŤ **POSKYTOVATEĽA DO ZÁHUBY!!!**

PODSTATNÁ OTÁZKA

- JE POSTAČUJÚCA VÝŠKA FINANČNÝCH PRÍSPEVKOV, ČI UŽ FPP VYPOČÍTANÁ V ZMYSLE § 77 ZÁKONA, ALE NAJMÄ PAUŠÁLNY FINANČNÝ PRÍSPEVOK ZO ŠTÁTNEHO ROZPOČTU NA KVALITNÉ POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB?
- AKO POSKYTOVATEĽ POBYTOVEJ SLUŽBY – N.O. ZALOŽENÁ OBCOU, TVRDÍM, ŽE **VÔBECŤ NIE!!!**
- OD PRÍSPEVKU V ZMYSLE ZÁKONA 195 NA DSS 1 55000 SK/KLIENTA/ROK – 428,75 €/MESIAC/KLIENTA AŽ PO DNEŠNÝ PAUŠÁLNY PRÍSPEVOK ZO ŠR 330 EUR/MESIAC/KLIENTA PRI PRAVIDELNOM MEDZIROČNOM RASTE ŽIVOTNÝCH NÁKLADOV
- **AKO SA DÁ TAKTO FUNGOVAŤ?**

NA ZAMYSLENIE KOĽKO SA Z PAUŠÁLNEHO FINANČNÉHO PRÍSPEVKU ZO ŠR VRÁTI SPÄŤ

ROK 2012

- FINANČNÝ PRÍSPEVOK: 256 680 €
- ODVODY ZP, SP, DP: 126 892 €
- DANE 22 817 €
- CELKOM VRÁTENÉ 149 709 €
- % 58

ROK 2013

- FINANČNÝ PRÍSPEVOK: 256 680 €
- ODVODY ZP, SP, DP: 135 039 €
- DANE: 22 481 €
- CELKOM VRÁTENÉ: 157 720 €
- % 61

SKÚSME SPOLU HĽADAŤ
ODPOVEDE NA TIETO OTÁZKY!

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ!

Zákon o sociálnych službách

Vybrané ekonomické termíny

Vybrané ekonomické termíny

- o Ekonomicky oprávnené náklady (§72 ods. 5)
- o Priemerné bežné výdavky (§ 77 ods. 3,4)
- o Priemerné bežné príjmy z platenia úhrad (§77 ods. 3,5)
- o Skutočné bežné výdavky (§77 ods. 7)
- o Priemerné skutočne dosiahnuté príjmy (§77 ods. 7)
- o Finančný príspevok
 - o Finančný príspevok na odkázanosť (§76)
 - o Finančný príspevok na prevádzku (§77)
 - o Finančný príspevok na poskytovanie sociálnej služby (§78a)

Ekonomicky oprávnené náklady (EON)

- o Čo patrí medzi EON?
- o Načo sa využívajú?
- o Ako sa postupuje pri ich určení?
- o Vzájomná súvislosť EON a ostatných nákladov na poskytovanie sociálnych služieb

ČO patrí medzi EON?

- a) Náklady na mzdy najviac do výšky podľa Zákon č. 533/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov vo verejnom záujme...
- b) Náklady na poistné na verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie v rozsahu určenom podľa písmena a)
- c) Náklady na tuzemské cestovné náhrady
- d) Uhradené náklady na energie, vodu a komunikácie
- e) Uhradené náklady na materiál okrem reprezentačného vybavenia nových interiérov
- f) Dopravné náklady
- g) Uhradené náklady na rutinnú údržbu a štandardnú údržbu okrem jednorazovej údržby objektov alebo ich častí a riešenia havarijných stavov

- h) Náklady na nájomné za prenájom nehnuteľností alebo inej veci okrem dopravných prostriedkov a špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom čase a na tom mieste prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel veci toho istého druhu alebo porovnateľné veci
- i) Uhradené náklady za služby
- j) Uhradené náklady na bežné transfery v rozsahu vreckového podľa osobitného predpisu, odstúpeného, odchodného, náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti zamestnanca podľa osobitného predpisu
- k) Náklady na odpisy hmotného a nehmotného majetku podľa účtovných predpisov o ktorom poskytovateľ sociálnej služby účtuje a odpisuje ho ako účtovná jednotka, odpis hmotného majetku ktorým sú novo obstarané stavby a byty a nebytové priestory užívané na účely poskytovania sociálnych služieb v zariadeniach alebo ich technické zhodnotenie najviac vo výške obvyklého nájomného, za aké sa v tom čase a na tom mieste prenechávajú do nájmu na dohodnutý účel veci toho istého druhu alebo porovnateľné veci

Načo sa využívajú?

Využívajú sa pri určovaní sumy úhrady za sociálnu službu:

- o Verejný poskytovateľ sociálnej služby (ďalej len VPSS) postupuje podľa §72 ods. 2,4
- o Neverejný poskytovateľ sociálnej služby (ďalej len NPSS) postupuje podľa §72 ods. 3,4

Ako sa postupuje pri ich určení?

o Príklad...

Vzájomná súvislosť EON a ostaných nákladov na poskytovanie sociálnych služieb

Prípadová štúdia:

- Neverejný poskytovateľ sociálnej služby (ďalej len NPSS) uhradil dane. Ako sa to prejaví pri EON a pri určení skutočných bežných výdavkov a aký to bude mať dopad na ekonomiku NPSS?

Priemerné bežné výdavky (ØBV)

o Zisťuje obec alebo vyšší územný celok (ďalej len VÚC) za predchádzajúci rozpočtový rok v prepočte na počet prijímateľov sociálnej služby (počet hodín soc.poradenstva, opatr.služby, spriev.služby, predčítateľskej služby, tlmočenia, počet „km“ prepravnej služby alebo inú jednotku výkonu) v členení podľa:

- 1. Druhu poskytovanej sociálnej služby (podľa 3-5 hlavy - §24 až §47)**
- 2. Formy poskytovanej sociálnej služby (ak sa SS poskytujú v zariadení)(§13)**
- 3. Kapacity zariadenia sociálnej služby (ak sa SS poskytujú v zariadení):**
 - a) do 40 miest
 - b) od 40 – 100 miest
 - c) nad 100 miest

Priemerné bežné príjmy z platenia úhrad (ØBP)

o Zisťujú sa za predchádzajúci rozpočtový rok.

Skutočné bežné výdavky (SBV)

- o Platí len pre NPSS (§77 ods.7).
- o Považujú sa za nich skutočné bežné výdavky NPSS za predchádzajúci rozpočtový rok.
- o Rozpor so zákonom o účtovníctve platným pre NPSS:
 1. Účtovná jednotka účtuje za účtovné obdobie nie za rozpočtový rok;
 2. Účtovná jednotka účtuje náklady a sledovanie výdavkov (uhradených nákladov) vyžaduje značné nároky na neštandardný evidenčný účtovný systém.

Priemerné skutočne dosiahnuté príjmy (ØSDP)

- o Platí len pre NPSS.
- o Považujú sa za nich skutočné dosiahnuté príjmy NPSS za predchádzajúci rozpočtový rok.
- o Rozpor so zákonom o účtovníctve platným pre NPSS:
 1. Účtovná jednotka účtuje za účtovné obdobie nie za rozpočtový rok;
 2. Účtovná jednotka účtuje tržby alebo výnosy a sledovanie príjmov (uhradených tržieb alebo výnosov) vyžaduje značné nároky na neštandardný evidenčný účtovný systém.

Finančný príspevok na odkázanosť (FPO)

- Finančný príspevok na odkázanosť a jeho určenie podľa §76 a §77 ods. 6

Finančný príspevok na prevádzku (FPP)

Spôsob určenia podľa §77 ods. 2:

1. Ak NPSS má nižšie \emptyset SDP ako VPSS

$$FPP = \emptyset BV(\text{podľa kapacity}) - FPO (\text{NPSS}) - \emptyset BP(\text{podľa kapacity})$$

2. Ak NPSS má vyššie \emptyset SDP ako VPSS

$$FPP = \emptyset BV(\text{podľa kapacity}) - FPO (\text{NPSS}) - \emptyset SDP$$

Problémy s určením v bežnej praxi...

Ďakujem za pozornosť!

Otázky?

Ekonomika verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb

RNDr. Ing. Marcela Dobešová

Centrum poradenstva a vzdelávania n.o.

Členenie subjektov poskytovateľov sociálnych služieb

- I. **verejný sektor** (prvý sektor) – štátny a samosprávny sektor,
- II. **podnikateľský** (druhý sektor) – trhové hospodárstvo, použitie zisku slúži zriaďovateľom týchto subjektov,
- III. **neziskový** (tretí sektor) – nepodnikateľský, ak vytvorí zisk, tak použitie zisku slúži na podporu činnosti.

Legislatívny rámec neverejného poskytovateľa sociálnych služieb (NPSS)

- Hmotno-právny predpis **osoby NPSS**, podľa ktorého bola založená / zriadená
- Zákon č. 448/2008 Z.z. **o sociálnych službách** v znení neskorších predpisov
- Legislatívne predpisy **pre oblasť účtovníctva**
 - Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
 - Opatrenia MF SR vydávané Ministerstvom financií SR pre účtovné jednotky účtujúce v sústave jednoduchého účtovníctva a v sústave podvojného účtovníctva:
 - pre neziskové účtovné jednotky
 - pre podnikateľské subjekty

Legislatívny rámec neverejného poskytovateľa sociálnych služieb (NPSS)

- **Daňové zákony:**
 - Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 406/2011 Z. z. **o dobrovoľníctve** a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákony **súvisiace s verejnými financiami**
 - Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Zákon č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov
 - Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
 - Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Ostatné zákony súvisiace s **viacdrojovým financovaním**

Hospodárenie poskytovateľov sociálnych služieb

Odlišnosti v spôsobe financovania, t.j. získavania zdrojov na svoju činnosť a v spôsobe finančného riadenia verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb:

- **Verejný poskytovateľ** (rozpočtová alebo príspevková organizácia) je financovaný z verejných zdrojov (štátny rozpočet a rozpočet samospráv a vlastných prostriedkov získaných za platené úkony, alebo služby),
- **Neverejný poskytovateľ – podnikateľ** (podnikateľský subjekt) náklady na svoju činnosť financuje z výnosov z predaja svojich produktov (tovarov, výrobkov alebo poskytovaných služieb).
- **Neverejný poskytovateľ – nezisková organizácia** svoje aktivity vykrýva z viacerých zdrojov. Je to hlavne z tržieb a výnosov predaja všeobecno-prospešných služieb, alebo z príjmov z dotácií, príspevkov a darov na svoju činnosť.

Odlišnosti hospodárenia účtovných jednotiek

- **Rozpočtové organizácie** hospodária na základe rozpočtu, zdroje financovania zabezpečené na celý rozpočtový rok = hospodársky rok (zákon o rozpočtových pravidlách)
- **Príspevkové organizácie** hospodária s viacdrojovým financovaním, z verejných zdrojov zabezpečená sociálna služba z rozpočtu zriaďovateľa (zákon o rozpočtových pravidlách)
- **Neziskové organizácie** hospodária tiež s viacdrojovým financovaním, financovanie sociálnej služby na základe zmluvy (podľa zákona o sociálnych službách), hospodárenie je merateľné cez jednotný systém, ktorého rámce sú zakotvené v legislatíve, účtovníctvo sa vedie podľa postupov účtovania pre účtovné jednotky, ktoré nie sú založené alebo zriadené na účel podnikania.

Ekonomika neverejného poskytovateľa sociálnych služieb

Základným zdrojom informácií pre riadenie ekonomického procesu poskytovateľa sociálnych služieb:

- Hospodárenie členené podľa činnosti na jednotlivé „**nákladové strediská**“:
 - **hlavná činnosť** – druh sociálnej služby (sledovanie ekonomiky oprávnených nákladov), prípadne iný druh služby vo verejnom záujme (všeobecno-prospešná činnosť) – napĺňanie účelu zriadenia / založenia
 - **ekonomická činnosť** - každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem nad rozsah svojej hlavnej činnosti
 - **podnikateľská činnosť** – pravidelné vykonávanie činnosti (predaj produktu na voľnom trhu) za účelom dosahovania zisku
- jednotlivých **zdrojov financovania** procesu a projektov (verejné, súkromné, vlastná činnosť, členské príspevky,
- finančného toku **projektov** a ich vecné plnenie,
- **zdaňovaných, nezdaňovaných príjmov** a k nim použité výdavky na hlavnú činnosť, ekonomickú i podnikateľskú činnosť, ak NÚJ podniká pre účely daňových povinností

Povinnosti NPSS podľa § 67a zákona č. 448/2008 Z.z.

- Povinnosť vypracovať výročnú správu o činnosti a hospodárení poskytovateľa sociálnej služby za predchádzajúci kalendárny rok **do 15. júla** príslušného kalendárneho roka a uložiť do Registra účtovných závierok
- Výročná správa obsahuje najmä
 - a) prehľad o poskytovaní sociálnej služby a o inom predmete činnosti alebo podnikania vykonávaných v kalendárnom roku,
 - b) ročnú účtovnú závierku a zhodnotenie základných údajov v nej obsiahnutých,
 - c) výrok audítora k ročnej účtovnej závierke, ak ju audítor overoval,
 - d) prehľad o príjmoch (výnosoch) a výdavkoch (nákladoch),
 - e) prehľad príjmov v členení podľa zdrojov,
 - f) stav a pohyb majetku a záväzkov,
 - g) ekonomicky oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnej služby podľa druhu poskytovanej sociálnej služby za kalendárny rok.

Povinnosti NPSS podľa § 67a zákona č. 448/2008 Z.z.

- Ročná účtovná závierka musí byť overená audítorom, ak
 - a) príjmy z verejných prostriedkov v roku, za ktorý je ročná účtovná závierka zostavená, prekročia sumu 33 193 eur,
 - b) všetky príjmy poskytovateľa sociálnej služby podľa odseku 1 prekročia sumu 165 969 eur.
- Poskytovateľ sociálnej služby vedie účtovníctvo podľa zákona o účtovníctve
- Poskytovateľ sociálnej služby musí viesť vo svojom účtovníctve oddelene príjmy (výnosy) a výdavky (náklady) spojené s poskytovaním sociálnej služby a príjmy (výnosy) a výdavky (náklady) spojené s inou činnosťou.

Ďalšie povinnosti NPSS

- Do 31. marca nasledujúceho roka podať daňové priznanie k dani z príjmov za predchádzajúci rok. Táto povinnosť vyplýva zo zákona č. 595/2003 Z. z. **o dani z príjmov** v znení a doplnení niektorých zákonov a jeho ustanovení z dôvodu, že NPSS podľa tohto zákona má príjmy, ktoré sú predmetom dane, hoci sú oslobodené
- V súlade s novelou zákona o účtovníctve účinnou od 1. januára 2014 bude miesto ukladania účtovnej závierky pre všetky neziskové účtovné jednotky **Register účtovných závierok (RÚZ)**. Účtovnú závierku do RÚZ zabezpečuje buď príslušný daňový úrad alebo elektronicky účtovná jednotka do termínu

Finančné ciele pre neverejného poskytovateľa sociálnych služieb

- **Základný cieľ** v súčasných podmienkach je jeho **inštitucionálna stabilita**
- Príklady najčastejších čiastkových finančných cieľov:
 - **Platobná schopnosť (likvidita)** – vyjadruje schopnosť zabezpečiť v danom čase úhradu splatných záväzkov
 - **Stupeň samofinancovania** – schopnosť financovať náklady hlavnej činnosti z tržieb a z výnosov
 - **Rentabilita všeobecnoprospešnej služby** – schopnosť pokrývať náklady všeobecnoprospešnej služby z tržieb a z príspevkov (dotácií)
 - **Diverzifikácia finančných príjmov** – nové zdroje financovania činnosti, znižovanie závislosti na verejných zdrojoch a zvyšovanie podielu súkromných zdrojov
 - **Rentabilita podnikateľskej činnosti** – znamená schopnosť dosahovať zisk z podnikania
 - **Stabilita** – je schopnosť NÚJ pri meniacich sa podmienkach dosahovať požadovaný stupeň samofinancovania, diverzifikácie príjmov, rentabilitu všeobecnoprospešnej služby, rentabilitu podnikateľskej činnosti a likviditu

Verejní kontra neverejní poskytovatelia sociálnych služieb

- Rozdielnosť prostredia **princípov hospodárenia** verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb (rozpočtové, príspevkové, neziskové, podnikateľské organizácie)
- Chýbajúca **legislatíva v definovaní všeobecno-prospešných služieb**, verejno-prospešných a vzájomne prospešných služieb
- **Rezortné riešenie služieb vo verejnom záujme** (školsťvo, zdravotníctvo, veda, výskum, vzdelávanie, kultúra a sociálna oblasť)
- Chýbajúce všeobecné **pravidlá finančného riadenia verejných zdrojov** financovania služieb vo verejnom záujme a kontrolný systém hlavne hospodárnosti a efektívnosti
- Narušený princíp **solidarity**, princíp **subsidiarity** a **spravodlivého prerozdelenia verejných zdrojov**

Ďakujem za pozornosť!

Pokračovanie v ďalšom vzdelávaní a
poradenstve

www.sluzbymvo.sk

www.poradamvo.sk

Ekonomicky oprávnené náklady

Náklady poskytovateľa sociálnej služby uvedené v § 72 ods. 5 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov

Spôsob zisťovania ekonomicky oprávnených nákladov

Skutočné bežné výdavky za predchádzajúci rozpočtový rok je potrebné upraviť o nasledovné výdavky:

- znížiť o výdavky súvisiace s poskytovaním sociálnej služby, ktoré zákon o sociálnych službách neupravuje - § 15 ods. 3,
- znížiť o výdavky na reprezentačné vybavenie nových interiérov, výdavkov na jednorazovú údržbu objektov alebo ich častí a riešenie havarijných stavov,
- znížiť výdavky na stravovanie zamestnancov o príjmy (platby zamestnancov, príspevok zo SF),

-
- znížiť o výdavky, ktoré vznikli v mesiacoch január až december, ale patria do nákladov predchádzajúceho roka (napr. platby zrealizované v roku 2013 za rok 2012),
 - zvýšiť o výdavky, ktoré vznikli v nasledujúcom rozpočtovom roku, ale patria do nákladov predchádzajúceho roka (napr. platby zrealizované v roku 2014 za rok 2013),
 - zvýšiť o odpisy hmotného a nehmotného majetku.

Ekonomicky oprávnené náklady zisťujeme podľa jednotlivých druhov poskytovaných sociálnych služieb.

Verejný aj neverejný poskytovateľ určuje sumu úhrady za sociálnu službu najviac vo výške ekonomicky oprávnených nákladov znížených o príjem z finančných príspevkov.

Záver z workshopu č. 4 Ekonomika verejných a neverejných poskytovateľov

(4. februára 2014 Banská Bystrica)

Účastníci workshopu sa zhodli, že:

- terminológia ekonomických pojmov pri stanovení EON (§ 72 ostatnej novely zákona o sociálnych službách 448/2008 Z.z.) zostala v mnohých prípadoch nejasná, najmä vzhľadom k termínom náklady a výdavky, výnosy a príjmy;
- snaha zákonodarcu stanoviť výpočet príspevku na prevádzku (FPP) s prihliadnutím na priemerné bežné výdavky a príspevok na odkázanosť (FPO) nebola v novele zákona dotiahnutá do prijateľnej spravodlivej podoby, pretože rozdielna výška FPO sa neprejaví v celkovom finančnom príspevku poskytovateľa. Ak NPSS má nárok na vyšší objem financií v podobe FPO, pretože má ťažkých klientov v stupni V. a VI., v skutočnosti ho nedostane. FPO sa odpočítava od priemerných výdavkov a konečná suma FPP je nižšia. Výsledok je ten, že bez ohľadu na to, aké stupne odkázanosti majú obyvatelia zariadení NPSS (väčšinou sú to tie najťažšie zdravotné stavy klientov s nízkymi príjmami), poskytovatelia dostanú rovnaké financie. Platí nepriama úmera, čím je vyšší FPO, tým je nižší FPP. Keďže FPO odzrkadľuje ťažké stavy klientov, je to nespravodlivé;
- ochrana zostatku príjmu klienta sa v novele zákona zvýši, čím vznikajú (nedobytné) pohľadávky poskytovateľov voči klientom; štát ochraňuje nízkopríjmových klientov a ich rodinných príslušníkov, ktorým garantuje zostatok príjmov na úkor poskytovateľov SS, pretože nerieši dofinancovanie strát poskytovateľov sociálnych služieb, ktoré z toho vznikajú;
- NPSS nevedia zabezpečiť ani základnú reprodukciu, nie to ešte rozšírenú. Obce a VÚC ako poskytovatelia finančných príspevkov na sociálne služby neuznávajú odpisy ako náklad (nie EON), neuznávajú opravy havarijných stavov a NPSS nemôžu mať zisk. Takže z čoho zabezpečiť reprodukciu? Pritom je potrebné poukázať na to, že u VÚC a obcí ide reprodukcia cez kapitálové výdavky, ktoré sa do žiadnych nákladových vzorcov nepremietajú. Je potrebné viesť štatistické čísla o investičných výdavkoch VÚC a obcí do sociálnej oblasti, aby sme vedeli, koľko sa za posledné roky na tej ktorej VÚC a obciach preinvestovalo v kapitálových výdavkoch na sociálnu oblasť
- pokračuje nepriaznivý stav vo finančnom zabezpečení subjektov zriadených a založených mestami a obcami (nedostatočné legislatívne riešenie)
- problémom je nedostupnosť mnohých iných (diverzifikovaných) zdrojov z rôznych oblastí (nástroje politiky aktívnej zamestnanosti, projekty, dotácie a granty z ministerstiev). V poslednom období existuje čoraz viac prípadov, keď sú NPSS neoprávnenými žiadateľmi.
- rozdeľovanie príspevkov z dotácii MPSVR na rozvoj sociálnych služieb medzi verejných a neverejných poskytovateľov je nespravodlivé (cca 85 % dotácií je pridelených verejným poskytovateľom)
- v niektorých výzvach , napr. ESF nie sú NPSS oprávnenými žiadateľmi (neverejní poskytovatelia sú diskriminovaní v prístupe k viacerým grantovým schémam, napr. na podporu aktívnej politiky zamestnanosti – zamestnávanie znevýhodnených skupín,...)

Na základe uvedených nedostatkov či sporných otázok v ekonomike verejných a neverejných poskytovateľov predkladajú účastníci workshopu výročnej konferencii SocioFora nasledovné návrhy na riešenie. Požadujeme :

- aby MPSVR neodkladne doriešilo úhrady nízkopríjmových klientov, ktoré spôsobujú zvyšovanie pohľadávok poskytovateľov sociálnych služieb; ak zákonodarca niečo garantuje, nemôže to ísť na úkor jednej zo zúčastnených strán; je jeho povinnosťou zabezpečiť aj reálne financovanie tejto garancie

- aby MPSVR v spolupráci s MF vydalo metodické usmernenie pre správne používanie ekonomických termínov príjmy a výdavky (náklady a výnosy) v súvislosti s novelou zákona o sociálnych službách (usmernenie by sa malo tvoriť za účasti zástupcov NPSS, aby sa vychytalo čo najviac nepresností a nejasností v pojmoch)
- aby postup výpočtu FPP pre neverejného poskytovateľa nespôsobil zníženie jeho celkového finančného príspevku

- aby MPSVaR v spolupráci s MF zvažilo možnosť nepriamych nástrojoch pomoci pre poskytovateľov sociálnych služieb, napríklad znížením odvodovej povinnosti (cca 60% z finančných príspevkov na poskytované sociálne služby sa odvádza štátu vo forme povinných odvodov, daní zo závislej činnosti, daní z nehnuteľností a pod.

- aby SocioForum v spolupráci so ZMOS vyvíjalo tlak voči MPSVaR s cieľom riešiť nepriaznivý stav vo finančnom zabezpečení obecných poskytovateľov sociálnych služieb (neziskových organizácií, príspevkových a rozpočtových organizácií)

Spracovali:

Alica Miklášová, Oľga Reptová, Cyril Korpesio

Záznam z Valného zhromaždenia Nezávislá platforma SocioFórum dňa 4. 2. 2014 v Banskej Bystrici

Navrhnutý program rokovania:

1. Správa o činnosti
2. Správa o hospodárení
3. Voľby nového výboru
4. Ako meniť vzťahy medzi obecnou samosprávou a MNO

Priebeh valného zhromaždenia

Valného zhromaždenia sa zúčastnilo iba 29 členov (členská organizácia, resp. člen – fyzická osoba) z 81 členov (členská organizácia, resp. členstvo fyzickej osoby). Valné zhromaždenie **nebolo uznášaniaschopné**. Preto majú závery k jednotlivým bodom programu len **odporúčací charakter**.

Ad 1. Účastníci valného zhromaždenia dostali v konferenčných materiáloch písomne Výročnú správu za rok 2012 i za rok 2013 vzhľadom na 2-ročné funkčné obdobie výboru. Vzali ich na vedomie.

Ad 2. Revízor Marián Bača ospravedlnil svoju neprítomnosť. Svoju správu pošle písomne.

Ad 3. Voľby nového výboru sa vykonajú per rollam elektronickou formou. Účastníci zvolili volebnú komisiu v zložení Martina Petijová, Marián Bača a Anna Surovcová.

Ad 4. Námety z diskusie ako zlepšiť vzťahy medzi MNO a obecnou samosprávou:

- usilovať o dobré osobné vzťahy s predstaviteľmi samosprávy;
- sledovať činnosť zastupiteľstva a kontaktovať poslancov s otázkami, pripomienkami a návrhmi k témam spoločného záujmu (sociálne komisie), nájstť medzi nimi spojencov;
- pozývať dôležité osobnosti mesta na akcie, resp. spoluorganizovať podujatia v obci;
- byť iniciatívny v miestnej komunite, neuzatvárať sa do seba.

Návrhy pre výbor SocioFora:

1. Aktívne reagovať na ponuku ZMOS, zapojiť sa do ich projektu a vytvoriť tým predpoklady pre dlhodobejšiu spoluprácu SocioFora a ZMOS
2. Iniciovateľ zvolanie obecných poskytovateľov sociálnych služieb (osobitne tých, ktorí majú právnu formu n.o.), prediskutovať a vyhodnotiť ich postavenie v systéme – v spolupráci so ZMOS a UMOS.

V Banskej Bystrici, 4.2.2014

Zapísala: Helena Woleková

Overila: Martina Petijová

5.február 2014

PRÍLEŽITOSTI A PREKÁŽKY V SOCIÁLNEJ SFÉRE

Trendy/úvahy financovania sociálnych služieb

MNO v sociálnej oblasti: kde sme a kam kráčame

február 2013

Mgr. Lýdia Brichtová, PhD., MPSVR SR

Viaczdrojové financovanie sociálnych služieb

- Štát
- Samospráva
- Klient/rodina
- Verejné zdravotné poistenie

Skupiny sociálnych služieb a ich rozdielne financovanie

- I skupina - služby dlhodobej starostlivosti
- II.skupina
 - sociálne služby krízovej intervencie a prevencie
 - poradenstvo
 - podporné služby
 - sociálne služby pre rodiny s deťmi
 - prepravná služba
 - tlmočnická služba
 - sprievodcovská a predčitateľská služba
 - agentúry osobnej asistencie
 - požičiavanie pomôcok
 - Monitorovanie a signalizácia

Nástroje dlhodobej starostlivosti

- **v súčasnosti**
 - Peňažný príspevok na opatrovanie
 - Peňažný príspevok na osobnú asistenciu
 - Opatrovateľská služba
 - Poskytovanie pomoci pri odkázanosti na pomoc inej osoby vo vybraných druhoch ambulantných a pobytových SS (DSS, ZPB, SZ, RS, ZOS, ZPS, DS)
- **v novom modeli**
 - *Príspevok na odkázanosť na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy (PUS) /okrem PP na OA*

Potencionálni klienti DLS

- 60 000 klientov poberajúcich POPO
- 30 000 potencionálnych klientov na poberanie POPO
- 30 000 klientov zariadení sociálnych služieb
- 15 000 potencionálnych klientov v ZSS
- 12 000 klientov opatrovateľskej služby
- 18 000 potencionálnych klientov opatrovateľskej služby
- SPOLU: cca 170 000
- Poznámka:

predpoklady OECD 3-5 % populácie starších ako 65 rokov
potreba odkázanosti vyššieho stupňa, čo predstavuje cca 150 000 klientov z počtu obyvateľov v SR

Zdroje financovania - služby dlhodobej starostlivosti (I. skupina SS)

- **zo zdrojov ŠR** vo forme
 - ako štátna sociálna dávka: podľa stupňa odkázanosti výlučne pri úkonoch sebaobsluhy (II. až VI), bez testovania príjmu
 - ako dávka sociálnej pomoci: podľa stupňa odkázanosti výlučne pri úkonoch sebaobsluhy (II. až VI) s testovaním príjmu
- **z rozpočtu samosprávy**
- vo forme príspevku na prevádzku

Príspevok na odkázanosť (PUS) - vybrané podmienky poskytovania

- výber poskytovateľa/formálny/neformálny
- bez ohľadu na právnu formu poskytovateľa
- platba priamo klientovi/tke, ak ide o neformálnu pomoc
- platba poskytovateľovi, ak ide o formálnu pomoc

Kto posudzuje odkázanosť - varianty

- Jednotný posudkový model (ideál) - nezávislý posudkový orgán
- Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny (posudkové tímy)
- samosprávne orgány/VÚC a obce - originálna alebo prenesená pôsobnosť
- samosprávny orgán VÚC originálna alebo prenesená pôsobnosť

Právna úprava DLS a časový horizont zmien poskytovania PUS

- V roku 2014 príprava a spracovanie legislatívy
 - Samostatná právna norma
 - Súčasť zákona o sociálnych službách
- Etapy realizácie
 - Rok 2015: pre klientov pobytových zariadení obcí a všetkých neverejných poskytovateľov
 - Rok 2016: pre klientov opatrovateľskej služby a klientov POPO
 - Rok 2017: pre klientov zariadení VÚC
 - Po roku 2017 nebude dôležitá právna forma poskytovateľa !!!

Zdroje financovania II. skupiny SS

- rozpočty samosprávy (lokálna a regionálna) formou finančného príspevku na prevádzkové náklady poskytovateľa SS
- ŠR za účelom podpory/motivácie združovania obcí do väčších celkov podľa kritéria minimálneho normatívu

problém: počet obcí takmer 3000 a väčšina z nich veľkostného typu do 1000 obyvateľov

- Prínos:
 - efektívnosť administratívnych nákladov
 - budovanie kapacít (personálnych, technických, projektových, partnerstiev)
 - vyššia odborná úroveň personálu a možnosti ich vzdelávania
 - vyššia kvalita SS

Ďakujem Vám za pozornosť

Národný projekt Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti

Operačný program
Zamestnanosť a sociálna inklúzia

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Národný projekt Podpora deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti

Operačný program	Zamestnanosť a sociálna inklúzia
Realizuje	Ústredie PSVR
Partneri NP	46 úradov PSVR a detské domovy
Obdobie realizácie NP	36 mesiacov (február 2013 – január 2015)
Rozpočet NP	5 051 912,58€ (SR) 524 092,37€ (BSK)

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Hlavné ciele projektu

- vytváranie a rozvíjanie opatrení podporujúcich život detí v prirodzenom a náhradnom rodinnom prostredí
- pokračovanie podpory vykonávania náhradnej starostlivosti na komunitnej úrovni

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Špecifické ciele projektu

1. Skvalitnenie vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v prirodzenom rodinnom prostredí na predchádzanie umiestňovania detí do inštitúcií
2. Podpora a uľahčenie plnenia účelu náhradnej rodinnej starostlivosti a náhradnej osobnej starostlivosti
3. Implementácia princípov deinštitucionalizácie poskytovania starostlivosti v detských domovoch
4. Komplexná podpora profesionálnych rodín
5. Zvyšovanie odbornosti a prehlbovanie zručností zamestnancov orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a detských domovov

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Prirodzené rodinné prostredie

- **Aktivita 1**
 - A Model manažmentu sanácie
 - B Vzdelávanie zamestnancov OSPODaSK úradov PSVR
 - C Realizácia modelu + 92 rodinných asistentov
 - D Vytvorenie príručky o syndróme CAN

Náhradné rodinné prostredie

- **Aktivita 2**
 - A Zavedenie systému odbornej podpory náhradných rodín
 - B Podpora PS pre ťažko umiestniteľné deti

Náhradné prostredie Detský domov

- **Aktivita 3** Transformačné a deinštitucionalizačné plány DeD
- **Aktivita 4** Udržateľnosť a špecializácia PR - CPPR
- **Aktivita 5** Humanizácia a skvalitnenie starostlivosti v DeD
- **Aktivita 6** Metódy a formy práce s deťmi a MD

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Prirodzené rodinné prostredie

- **A Model manažmentu sanácie**
- **B Vzdelávanie zamestnancov OSPODaSK úradov PSVR**
 - Sociálna diagnostika
 - Plánovanie sociálnej práce s rodinou dieťaťa, tímová spolupráca, sieťovanie
 - Zisťovanie názoru dieťaťa, vedenie rozhovoru s dieťaťom
 - Manažérske zručnosti
- **C Realizácia modelu + 92 rodinných asistentov**
 - Technické vybavenie
- **D Vytvorenie príručky o syndróme CAN**
 - 6 externých expertov z prostredia MVO a akademickej pôdy

Náhradné rodinné prostredie

- **2A Zavedenie systému odbornej podpory náhradných rodín**
 - Adaptačný program pre nové náhradné rodiny
 - Program odbornej podpory náhradných rodín
- **2B Vytvorenie a overenie postupu podpory PS pre ťažko umiestniteľné deti**
 - Výskum v oblasti NRS so zameraním na pestúnsku starostlivosť pre ťažko umiestniteľné deti
 - Vytvorenie postupu podpory PS pre ťažko umiestniteľné deti
 - Pilotné overenie postupu podpory PS pre ťažko umiestniteľné deti (ZA a BB kraj)
 - Nákup batérii psychodiagnostických testov pre UPSVR

Náhradné prostredie Detské domovy

- **Aktivita 3 - Podpora tvorby a implementácie transformačných a deinštitucionalizačných plánov**
- **3 A Medzinárodný workshop**
 - 5 zahraničných expertov z expertnej skupiny EK na DI
- **3 B Vypracovanie metodiky na zabezpečenie efektívnej tvorby plánov DI DeD**
 - 17 členná pracovná skupina pod vedením 2 zahraničných expertov (Jan Pfeiffer - ČR, René de Bot - NL)
- **3 C Workshopy k vytváraniu plánov pre jednotlivé detské domovy**
- **3 D Workshop – manažment zmeny v DeD**

Náhradné
prostredie

Detské
domovy

- **Aktivita 4 - Zvýšenie udržateľnosti a podpora špecializácie PR**
- **4 A vytvorenie 23 Centier podpory profesionálnych rodičov (CPPR)**
- **4 B Materiálne zabezpečenie CPPR**
- **4 C Procesný audit zavádzania CPPR**
- **4 D Výskum – udržateľnosti systému profesionálneho rodičovstva a podpora CPPR**

Náhradné
prostredie

Detské
domovy

- **Aktivita 5 – Transformácia a skvalitnenie poskytovania starostlivosti o deti a mladých dospelých**
- **Vzdelávanie zamestnancov**
 - Práca s deťmi so špeciálnymi potrebami
 - Metódy práce s pôvodnou a náhradnou rodinou
 - Teambuilding
 - Manažérske zručnosti
 - Poradenské a terapeutické zručnosti pri práci s rodinou
 - Terénna práca s profesionálnou rodinou
 - Akreditovaný kurz prvej pomoci
 - Diagnostika prostredníctvom projektívnych techník
 - Využitie projektívnej hry pri emočných poruchách
 - Arteterapia s mentálne postihnutými
 - Procesuálna diagnostika a zvládanie konfliktov u detí s poruchami správania

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Náhradné
prostredie

Detské
domovy

- Aktivita 6 – Metódy a formy práce s deťmi a mladými dospelými
- 6 A Individuálne plánovanie pri tímovej spolupráci
- 6 B Vypracovanie príručky o transkultúrnom prístupe

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Realizované aktivity

- 1A Vytvorenie nového inovatívneho modelu manažmentu sanácie
- 1C Realizácia vytvoreného modelu manažmentu sanácie
 - Prijatie do pracovného pomeru rodinných asistentov na UPSVR (92 rodinných asistentov x 24 mesiacov)
- 1D Vytvorenie príručky o syndróme CAN
- 4 A Vytvorenie 21 Centier podpory profesionálnych rodičov

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

1A Vytvorenie nového inovatívneho modelu manažmentu sanácie

- Apríl 2013 – jún 2013
- Prijatí 3 externí experti (apríl – jún 2013, p. Litavská, p. Molčanová, p. Dvornáková)
- 4 regionálne facilitované stretnutia
- Zástupcovia - odborníci
 - oddelení SPODaSK úradov PSVR,
 - detských domovov a krízových stredísk
 - Samosprávy
 - Akreditovaných subjektov
 - Ústredia PSVR

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Inovatívny model manažmentu sanácie rodiny

Procesný a obsahový systém sanácie rodiny, s vymedzením kompetencií a zodpovednosti

- **Čo sa má v procese sanácie diať**
- **Kto sa má na tom podieľať**
- **V akej miere a s akou zodpovednosťou**
- **Miesto rodinných asistentov procese sanácie**
- **Náhľad metodík a nástrojov, ktoré je možné využiť**

Inovatívny model manažmentu sanácie rodiny

I. Inovatívny model manažmentu sanácie rodiny

1. Vymedzenie sanácie rodiny
2. Proces sanácie rodiny, s vymedzením kompetencií a zodpovednosti
 - 2.1. Opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine
 - 2.2. Práca s rodinou za účelom hodnotenia ohrozenia dieťaťa a vyhodnotenie potreby sanácie rodiny
 - 2.3. Sanácia rodiny, v ktorej je dieťa ohrozené, s cieľom predísť vyňatiu dieťaťa z rodinného prostredia
3. Metodiky a nástroje využiteľné v procese práce s rodinou v ohrození

II. Rodinný asistent v intervencii úradu PSVR – pracovná náplň

III. Identifikácia vykonávaných opatrení SPODaSK v rómskych komunitách

15

Náhľad metódik a nástrojov

- Advokácia – pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov
- Identifikácia oblastí sanácie rodiny
- Indikátory pre zaradenie/nezaradenie do procesu sanácie
- Krízová intervencia
- Technika SMART-er
- Monitorovanie realizovaných opatrení, programov a služieb pre rodinu
- Motivačná prípadová konferencia
- Motivačný rozhovor s cieľom podporiť rodinu v procese realizácie zmeny
- Motivačný rozhovor, s pomenovaním konzekvencií neriešenia situácie, ktorá dieťa ohrozuje
- Motivačný rozhovor s prvkami validizácie
- Plán včasnej signalizácie obce
- Podpora udržiavania vzťahu medzi rodičom a dieťaťom
- Posúdenie zdrojov a možností rodiny
- Pôsobnosť obce v zmysle zákona 305/2005
- Prípadová konferencia
- Príprava dieťaťa a jeho rodiny na vyňatie z rodinného prostredia
- Príprava náhradnej rodiny na príchod dieťaťa
- Program podpory a rozvoja rodičovských zručností
- Rodinná konferencia
- Rodinná mediácia
- Sieťovanie
- Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi a podporné služby podľa zákona č. 448/2008
- Sprevádzanie
- Sprostredkovanie odborných programov a služieb realizovaných akreditovaným subjektom
- Terénna sociálna práca s rodinou
- Zisťovanie záujmu biologickej rodiny o dieťa

16

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

1C Realizácia inovatívneho modelu manažmentu sanácie

- Aplikácia IMMSR – metodík a nástrojov – ďalšie štúdium, výcviky a osobný rozvoj
- Prijatie rodinných asistentov
 - Od 1. júla 2013
 - 92 nových zamestnancov na úradoch PSVR
 - Každý úrad PSVR – 2 rodinní asistenti
 - Na obdobie 24 mesiacov
 - Intervencia v prvých 3 mesiacoch (7/2013 – 9/2013) v 4841 rodinách

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Rodinný asistent

Rodinný asistent

- zamestnanec pri výkone práce vo verejnom záujme
- s VŠ vzdelaním v odbore sociálna práca
- na podporu sociálnej práce s rodinou
- nezahŕňa rozhodovacie právomoci (oddelenie moci a kontroly od priamej pomoci rodinám)
- odľahčenie zamestnancov oddelení SPODaSK
- posilnenie priamej práce v teréne
- nová kvalita sanácie rodín
- identifikácia vykonávaných opatrení SPODaSK v rómskych komunitách podľa atlasu rómskych komunit

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

Realizované aktivity

1D Vytvorenie príručky o syndróme CAN

- Prijatie 6 expertov – jún 2013
- Tvorba príručky - jún 2013 – november 2013
- Na prax orientovaná príručka – informácie k rozpoznávaniu jednotlivých foriem CAN, ich príznakom a následkom, k včasnej intervencii vrátane diagnostiky a indikácii špecializovanej účinnej pomoci a ochrany dieťaťa v rámci interdisciplinárnych kompetencií.
- Aktuálne prebieha korekcia expertmi vypracovanej príručky

ÚPSVaR
Ústredie práce,
sociálnych vecí a rodiny

4A Vytvorenie centier podpory profesionálnych rodín

- Apríl 2013 – vytvorenie 46 nových pracovných miest v 23 detských domovoch
 - Štruktúra pracovných miest
 - 1 sociálny pracovník
 - 1 psychológ
- Vytvorenie odborných tímov v detských domovoch – Centrá podpory profesionálnych rodín
- Podpora odborných činností pre profesionálne rodiny – podpora, sprevádzanie, poradenstvo, vzdelávanie

Prezentácia v rámci Výročnej konferencie SocioFórum

Operačný Program Ľudské zdroje 2014-2020

Míľniky tvorby nového OP

- * Október 2011 EK predstavila návrh právnych predpisov a budúcich nariadení
- * V roku 2012 bol vypracovaný **Pozičný dokument Komisie k vypracovaniu Partnerskej dohody a operačných programov v SR na roky 2014-2020**
- * V nadväznosti na predchádzajúce procesy boli v roku 2013 prijaté viaceré uznesenia vlády SR
- * Partnerská dohoda – v súčasnosti prebieha MPK s ukončením lehoty 4.2.2014

Časový harmonogram

- * Precizovanie prvého návrhu OP LZ, **máj 2013**
- * Zaslanie 1. návrhu OP LZ členom Rady vlády SR pre PD na roky 2014-2020, **1.6.2013**
- * Prerokovanie prvého návrhu OP LZ Radou vlády SR pre PD na roky 2014-2020, **15.6.2013**
- * Zaslanie 1. návrhu OP LZ na EK, **20.6.2013**
- * Zaslanie 2. návrhu OP LZ na EK, **30.9.2013**
- * V súčasnosti sa dopracúva 3. verzia OP LZ, do 3 mes. po predložení Partnerskej dohody na EK je potrebné zaslať oficiálne finálne znenie Operačných programov
- * OP LZ 2014-2020, spadá pod zákon č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR bude v zmysle uznesenia vlády SR č. 139/2013 k návrhu štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 - 2020 zastávať funkciu riadiaceho orgánu pre Operačný program Ľudské zdroje.

V nadväznosti na uznesenie vlády SR č. 139/2013 budú do implementácie OP LZ v pozícii **sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom** zapojené:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

(oblasť zamestnanosti a sociálnej inklúzie)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (oblasť vzdelávania)

Ministerstvo vnútra SR

(oblasť sociálnej inklúzie so zameraním na marginalizované rómske komunity)

Zámerom OP LZ je zvýšiť efektivitu plnenia národných cieľov stanovených v rámci stratégie Európa 2020 najmä v oblasti **zamestnanosti, sociálnej inklúzie a vzdelávania**.

Pre OP LZ boli schválené **tematické ciele**, ktorými bude prispievať k stratégii EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, a to:

podpora udržateľnej a kvalitnej zamestnanosti a podpora mobility pracovnej sily (TC 8)

podpora sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii (TC 9)

investície do vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy, zručností a celoživotného vzdelávania (TC10)

Princíp partnerstva

Partnerstvo je nevyhnutným predpokladom pre zabezpečenie transparentnej a efektívnej prípravy, vykonávania, monitorovania a hodnotenia operačných programov (European Code of Conduct on Partnership principle for ESIF 2014-2020)

Do procesu prípravy OP L'Z boli zapojení zástupcovia štátnej správy, sociálnych a hospodárskych partnerov, mimovládnych organizácií, regiónov, zástupcovia relevantných horizontálnych princípov, ako aj reprezentatívni zástupcovia podnikateľskej sféry.

Prioritné osi

1. Vzdelávanie
2. Zamestnanosť
3. Sociálne začlenenie
4. Integrácia marginalizovaných rómskych komunít
5. Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít
6. Technická pomoc

Investičné priority – prioritná os 1

Prioritná os 1 Vzdelávanie

Tematický cieľ
Investície do
vzdelania, zručností a
celoživotného
vzdelávania

IP 1.1 - Zvyšovanie významu trhu práce v oblasti systémov vzdelávania a odbornej prípravy, uľahčovanie prechodu od vzdelávania k zamestnanosti a zlepšovanie systémov odborného vzdelávania a prípravy a ich kvality, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravy učebných plánov a vytvárania a rozvoja systémov vzdelávania na pracovisku vrátane systémov duálneho vzdelávania a učňovského vzdelávania

IP 1.2 - Zlepšenie kvality, efektívnosti a prístupu k terciárnemu a ekvivalentnému vzdelávaniu s cieľom zvýšiť počet študujúcich a úroveň vzdelania, najmä v prípade znevýhodnených skupín

IP 1.3 - Zlepšenie rovnakého prístupu k celoživotnému vzdelávaniu pre všetky vekové skupiny v rámci formálneho, neformálneho a bežného vzdelávania, zvyšovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí pracovnej sily a podpora flexibilných spôsobov vzdelávania prostredníctvom usmerňovania pri výbere povolania a potvrdzovania nadobudnutých kompetencií

PO 1 Vzdelávanie (ESF) - 4 ŠC

1.1.1 Zvýšiť kvalitu vzdelávania na ZŠ a SŠ reflektujúc potreby trhu práce s dôrazom na podporu odborného vzdelávania a prípravy

1.2.1 Zvýšiť kvalitu VŠ vzdelávania a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu a vývoja s cieľom dosiahnuť prepojenie VŠ vzdelávania s potrebami trhu práce

1.3.1 Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie

1.3.2 Zlepšiť postavenie a kvalitu pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch vzdelávania

Investičné priority – prioritná os 2

Prioritná os 2 Zamestnanosť

Tematický cieľ
*Podpora
zamestnanosti a
mobility pracovnej
sily*

IP 2.1 - Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily

IP 2.2 - Trvalo udržateľná integrácia mladých ľudí, najmä tých, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na trh práce, vrátane mladých ľudí ohrozených sociálnym vylúčením a mladých ľudí z marginalizovaných komunít, vrátane vykonávania systému záruk pre mladých ľudí

IP 2.3 - Rovnosť medzi mužmi a ženami vo všetkých oblastiach vrátane v oblasti prístupu k zamestnaniu, kariérenmu postupu, zosúladenia pracovného a súkromného života a presadzovania rovnakej odmeny za rovnakú prácu

PO 2 Zamestnanosť (ESF) - 5 ŠC

2.1.1. Zlepšiť prístup dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnutých osôb na trh práce

2.1.2. Zlepšiť podporu tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, podporu udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov a poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach

2.2.1 Zvýšiť zamestnanosť, zamestnatelnosť a účasť mladých ľudí na trhu práce

2.3.1 Zvýšiť dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení v oblasti starostlivosti o závislého člena domácnosti, najmä detí s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti

2.3.2 Odstrániť horizontálnu a vertikálnu rodovú segregáciu na pracovnom trhu a v príprave na povolanie

Investičné priority – prioritná os 3

Prioritná os 3 Sociálne začlenenie

Tematický cieľ
*Podpora sociálneho
začlenenia a boja
proti chudobe*

IP 3.1 - Aktívne začlenenie, a to aj s cieľom podporovať rovnaké príležitosti a aktívnu účasť a zlepšenie zamestnateľnosti.

IP 3.2 - Zlepšenie prístupu k cenovo prístupným, trvalo udržateľným a kvalitným službám vrátane zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb všeobecného záujmu

PO 3 - Sociálne začlenenie (ESF) – 4 ŠC

3.1.1 Zvýšiť aktivitu ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia

3.1.2 Poskytovanie pomoci ľuďom ohrozeným chudobou a sociálnym vylúčením pri ich integrácii na trh práce

3.1.3 Prevencia a eliminácia diskriminácie

3.2.1 Podporovať prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť

Investičné priority – prioritná os 4

Prioritná os 4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít

Tematický cieľ
*Podpora sociálneho
začlenenia a boja proti
chudobe*

⇒ IP 4.1 - Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia

PO 4 - Integrácia marginalizovaných rómskych komunít (ESF) – 3 ŠC

- 4.1.1 Zvýšiť vzdelanostnú úroveň príslušníkov MRK na všetkých stupňoch vzdelávania s dôrazom na predprimárne vzdelávanie
- 4.1.2 Znížiť mieru nezamestnanosti rómskych mužov a žien
- 4.1.3 Podporiť prístup k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvedy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania

Investičné priority – prioritná os 5

Prioritná os 5
Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Tematický cieľ
Podpora sociálneho začlenenia a boja proti chudobe

→ **IP 5.1** - Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach

→ **IP 5.2** - Poskytovanie podpory sociálnym podnikom

PO 5 Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít (ERDF) – 4 ŠC

- 5.1.1 Rast počtu rómskych domácností s prístupom k zlepšeným podmienkam bývania
- 5.1.2 Zlepšiť prístup ku kvalitnému vzdelávaniu vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve
- 5.1.3 Zlepšiť prístup ľudí z MRK k sociálnej infraštruktúre
- 5.2.1 Zvýšiť mieru zamestnanosti MRK v sociálnych podnikoch v územiach s prítomnosťou MRK

Do procesu príprav nového programového obdobia 2014 - 2020 sa môže na základe princípu partnerstva zapojiť aj široká verejnosť prostredníctvom e-mailovej adresy pripomienky_OPLZ@employment.gov.sk.

V súčasnosti sa dopracúva 3. verzia OP L'Z so zohľadnením pripomienok členov Pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014 – 2020 zloženej zo zástupcov ústredných orgánov štátnej správy, odborov, zamestnávateľov, ako aj organizácií neziskového sektora .

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

renata.drienska@employment.gov.sk

miloslava.molnarova@employment.gov.sk

MPSVR SR

http://www.esf.gov.sk/new/index.php?SMC=1

Soubor Úpravy Zobrazit Obľíbené položky Nástroje Nápvěda

Obľíbené položky Privat K+K - Vysoké Tatry Galerie oblastí Web Slice no

ESF

Stránka Zabezpečení Nástroje

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

sociálny fond ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

Programové obdobie 2004-2006 Úvod

Projekty Výzvy na predkladanie projektov Prijímatelia Podporené projekty Mapa projektov ESF Výročné správy Publikácie Aktivity Poradie

Vyhľadávanie

» Štvrtok 6.2.2014

Aktuality

30.1.2014
Rozsah hodnotenia Operačného programu Ľudské zdroje

MPSVR SR - Sekcia riadenia ESF ako riadiaci orgán pre Operačný program Ľudské zdroje pre obdobie 2014-2020, zverejňuje materiál "Rozsah hodnotenia" strategického dokumentu s celoštátnym dosahom Operačný program Ľudské zdroje, stanoveného §8 a §17 ods. 5 zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Materiál je dostupný tu.

16.1.2014
Stretnutie pracovnej skupiny pre prípravu programového obdobia na roky 2014-2020

8.1.2014
Usmernenie pre prijímateľov v oblasti vrátenia výnosov z poskytnutých zálohových platieb

Riadiaci orgán pre OP ZaSI zverejnil usmernenie pre prijímateľov v oblasti vrátenia výnosov z poskytnutých zálohových platieb. Usmernenie je dostupné tu.

12.12.2013
Oznámenie Riadiaceho orgánu pre OP ZaSI k zverejneniu harmonogramu výziev na rok 2014

http://www.esf.gov.sk/new/index.php?SMC=1

Soubor Úpravy Zobrazit Obľíbené položky Nástroje Nápvěda

Obľíbené položky Privat K+K - Vysoké Tatry Galerie oblastí Web Slice no

ESF

Stránka Zabezpečení Nástroje

Schéma k vráteniu finančných prostriedkov

Hodnotenie OP ZaSI

Najnovšie dokumenty

Infoservis - Mailing list

Poskytovanie informácií

Zaujímavé linky

FAQ - Otázky pre RO

Programové obdobie 2014 - 2020

zálohových platieb. Usmernenie je dostupné tu.

12.12.2013
Oznámenie Riadiaceho orgánu pre OP ZaSI k zverejneniu harmonogramu výziev na rok 2014

V rámci OP ZaSI bol v roku 2012 vykonaný systémový audit EK, kde audítori ESF skúmali nastavenie, účinnosť a hospodárnosť systémov riadenia a kontroly. Nakoľko procesy auditu vzhľadom na rozsah a charakter systémového auditu OP ZaSI nie sú oficiálne ukončené, nie je možné zo strany Riadiaceho orgánu pre OP ZaSI reálne odhadnúť termíny vyhlásenia jednotlivých výziev a teda ani pripraviť a uverejniť indikatívny harmonogram výziev na predkladanie žiadostí o NFP na rok 2014.

10.12.2013
Oznámenie o strategickom dokumente

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR pripravuje na rokovanie vlády SR strategický dokument s celoštátnym dosahom "Operačný program Ľudské zdroje pre obdobie 2014-2020", ktorý spadá pod zákon č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len "zákon"). Na základe uvedeného sa môžu občania SR k predmetnému dokumentu vyjadriť a to v lehote do 15 dní od jeho zverejnenia. Prípadné písomné stanoviská k oznámeniu o strategickom dokumente s celoštátnym dosahom prosíme doručiť v zmysle §6 ods. 6 zákona na adresu:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
Sekcia riadenia ESF
Odbor programovania a implementácie programov
Špitálska ul. č. 4,6,8
816 43 Bratislava

Strategický dokument **Operačný program Ľudské zdroje pre obdobie 2014-2020**

3.12.2013
Elektronické pracovné výkazy

Riadiaci orgán pre OP ZaSI oznamuje, že v nadväznosti na prijaté nápravné opatrenia zo systémového auditu